

Ind fra kanten

Byudvikling der løfter
unge mænd i grupper
i udsatte boligområder

KENNETH BALFELT TEAM

Udgivet af

Kenneth Balfelt Team, 2017

Udarbejdelse

Simon Mertner Vind, Majken Hviid, Kenneth A. Balfelt, Jon H. Nedergaard og
Alan Pour Rafeon — Kenneth Balfelt Team

Sproglig rådgivning

Marie Wiuff Kruse

Forsidefoto

Iscenesat foto. Model Mohammed Zaher. Foto af Kenneth A. Balfelt og Alan Pour Rafeon

Foto

Kenneth A. Balfelt: Side 9, 14, 17, 19, 25, 27, 41-45, 50-52, 55-56, 59-61

Simon Mertner Vind: Side 20

Ghet2business: Side 38

Street Society: Side 46-49

Polfoto: Side 53

Marie Gribel Vorum, Uge-Nyt Fredensborg: Side 58

ISBN

978-87-999719-0-9

Støtte

Byfornyelseslovens forsøgsmidler under Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen. Rapportens eksempler og de kilder, der henvises til, giver ikke nødvendigvis udtryk for styrelsens holdninger

Anskaffes hos

<http://byfornyelsesdatabasen.dk/file/644401/dok.pdf>

<http://kennethbalfelt.org/indfrakanten/>

Rapporten eller dele af den må gerne citeres med tydelig kildeangivelse af udgiver og forfattere.

Indholdsfortegnelse

Rapportens opbygning og indhold	04
--	-----------

Kapitel 1	05
Indledning	

Kapitel 2	08
Konstruktive ungdomsår	
– en relationel samarbejdsmodel	

Tre trin til at skabe konstruktive ungdomsår	10
Trin 1: Kontekstanalyse	12
Trin 2: Organisering og netværk	18
Trin 3: Relationsdannelse	22

Kapitel 3	28
Unge mænd i grupper	

Kapitel 4	36
Cases	

Ghet2business	38
Ung til Ung	41
Street Society	46
Kvistens gadeværksted	50
Comeback Industries	53
Kokkedal Ungdomsklub	56
Askerød	60

Litteratur- og takkeliste	65
----------------------------------	-----------

Rapportens opbygning og indhold

Kapitel

1

I kapitel 1, indledningen, introduceres problemstillingen og den befolkningsgruppe, som rapporten fokuserer på: de unge mænd, der færdes i grupper i udsatte boligområder. Herudover redegøres der kort for rapportens formål.

Kapitel

2

I kapitel 2 præsenteres en model for, hvordan professionelle i kommuner, områdefornyelser og helhedsplaner på tværs af sektorer og på et oplyst grundlag kan samarbejde om at skabe gode og konstruktive relationer til unge mænd i udsatte boligområder.

Modellen har tre trin. Første trin handler om, at aktørerne i fællesskab skal analysere, forstå og erkende den lokale situation. Andet trin handler om, at aktørerne skal udvikle en fælles strategi, planer og aktiviteter for at løse de lokale problemer. Det tredje trin handler om, hvordan de involverede parter opbygger relationer til de unge.

Kapitel

4

I kapitel 4 præsenteres i alt syv cases og indsatser rettet mod unge mænd i henholdsvis Kokkedal, Nivå, Greve, Høje Gladsaxe samt på indre og ydre Nørrebro i København. De syv cases indeholder på forskellige måder interessante metoder til at arbejde med unge i udsatte boligområder.

Kapitel

3

Kapitel 3 handler om de unge mænd i de udsatte boligområder. Kapitlet bygger på forskning og litteratur samt interviews med de unge selv og eksperter på området. Kapitlet er især henvendt til medarbejdere inden for byfornyelsen, som ikke har erfaring med at arbejde med unge. I kapitlet kan man søge svar på, hvem de unge er, og hvorfor de gør som de gør, med henblik på at afmystificere de unge og forhåbentlig gøre det nemmere for professionelle i området at interagere og kommunikere med dem.

Hvem taler vi om?

Rapporten har fokus på unge mænd i udsatte boligområder, hovedsageligt dem med anden etnisk baggrund end dansk. De er typisk mellem 15 og 25 år og bruger deres boligområde som opholdssted.

Kapitel 1

Indledning

Indledning

Folk var utrygge ved, at vi stod i centeret. Vi var ofte 10-20 styk. Vi stod der ikke for at genere folk, men vi kunne godt se, at vi generede. Vi har hængt ud i centeret i flere generationer, fordi vi ikke har andre steder at være.

6

Sådan beskriver en ung mand i starten af 20'erne, hvordan det lokale center udgjorde et fællesskab blandt en gruppe unge i et udsat boligområde i Nivå.

Historien er velkendt. Unge drenge og mænd med anden etnisk baggrund end dansk samles i grupper på et gadehjørne, ved det lokale pizzeria, i et læskur eller på parkeringspladsen. Iklædt hættetrøjer og aggressiv attitude. De er ofte børn af store familier, der bor i små lejligheder, og de keder sig – føler sig ekskluderet og søger et fællesskab uden for hjemmet. Mange af dem har det ad helvede til. Dem, der har det værst, føler sig udstødt, marginaliseret og uden muligheder for at integrere sig i normal-samfundet via uddannelse og job, hvilket kun forstærkes af fx dårlig skolegang, ringe sprogevner, plettede straffeattester og hashmisbrug.

Undersøgelser fra både Politiets Tryghedsindeks og Center for Bolig-social Udvikling fastslår, at unge mænd i grupper udgør en væsentlig utryghedsfaktor blandt beboere i udsatte boligområder. Utrygheden forstærkes af de unges hensynsløse adfærd, nabolagsproblemer, tyveri og indbrud – og i 24

ud af 26 særligt udsatte boligområder er beboerne mere utrygge end borgerne i den omkringliggende by.

Det er ikke kun beboerne, der kan føle sig utrygge. Også for kommunens og helhedsplanens frontmedarbejdere, der til dagligt arbejder på at løfte boligområdet fysisk og socialt, er de unge mænd ofte en udfordring og svære at arbejde med. Historier om de unges kriminelle adfærd florerer, og de unges hårde attitude kan betyde, at medarbejderne på forhånd er utrygge og ikke ved, hvordan de skal henvende sig. De unges synlighed i gadebilledet er blevet et symbol på kriminalitet og bandeaktivitet –

uanset om de står og sælger hash, viser, at de vil området det godt, er i arbejde eller under uddannelse.

Forholdene i de udsatte boligområder bekræfter, at der mangler viden om, hvem de unge mænd er, hvordan man kommer i kontakt med dem, og hvordan de kan indgå i en konstruktiv sammenhæng i byen og i deres boligområde.

Hovedformålet med denne rapport, som vi har valgt at kalde *Ind fra kanten* - Byudvikling der løfter unge mænd i grupper i udsatte boligområder, er at bidrage til en konstruktiv udvikling blandt de unge mænd i udsatte boligområder – og skabe større tryghed for alle dem, der færdes i områderne. Rapporten fokuserer således på, hvordan professionelle i kommuner og boligselskaber kan arbejde med og involvere de unge – ved hjælp af øget viden og nye værktøjer.

Hvis de professionelle aktører bliver bedre til at skabe konstruktiv udvikling blandt de unge i udsatte boligområder, er gevinsterne enorme. Først og fremmest vil det give områdefornyelsens, kommunens og boligselskabernes

Information

Beregninger fra BL (Danmarks Almene Boliger), baseret på Skandia-modellen, viser, at det betyder en samfundsfortjeneste på 15 millioner kroner for hver ung, der bevæger sig fra kanten af samfundet og ind på arbejdsmarkedet.

Kilde: <https://bl.dk/nyheder-presse/nyheder/2015/3/alle-scorer-kassen-paa-socialt-arbejde/>

¹ <https://www.politi.dk/NR/rdonlyres/5032D79C-B0F3-43B2-B5B8-F8BE89D24247/0/PolitietsTryghedsindeks2015.pdf>
<http://www.cfbu.dk/udgivelser/rapport-tryghed-i-udsatte-boligomrader/>
<http://www.cfbu.dk/udgivelser/rapport-de-unge-vaek-fra-gaden/>

medarbejdere langt bedre forudsætninger for at skabe trygge og velfungerende byer og bydele for alle. Dernæst vil de unge få mulighed for at udvikle sig som mennesker og i gruppesammenhænge – og potentielt gå fra at have en destruktiv til en konstruktiv rolle i lokalområdet. Sidst men ikke mindst vil samfundet spare store summer, i de tilfælde hvor udviklingen fører til, at de unge får en øget tilknytning til uddannelseslivet og arbejdsmarkedet.

Bliver forholdene ikke bedre, kan det til gengæld have katastrofale konsekvenser for bydelen, de øvrige beboere, områdets erhvervsdrivende, de professionelle og i sidste ende samfundet. En nyrenoveret park er fx værdiløs, hvis de utryghedsskabende unge overtager den; butikker og erhvervsliv risikerer at lukke eller holde sig væk; de unge selv bliver fastholdt i ikke-konstruktive livssituationer; samfundet går glip af de unges bidrag til statskassen og har i værste fald udgifter i forbindelse med fx misbrug, kriminalitet og offentlig forsøgelse.

Det er vores håb, at denne publikation kan inspirere professionelle i kommuner og boligselskaber til at samarbejde omkring de unge på et oplyst grundlag. Problematikken omkring de unge i udsatte boligområder er kompleks og svær at løse alene. Men i fællesskab, under en fælles strategi og med velovervejede involverings- og relationsopbyggende redskaber kan selv den mest håbløse situation i et udsat boligområde forvandles, så der bliver skabt et trygt og konstruktivt miljø – for de unge og for alle andre.

God læselyst!

Kenneth Balfelt Team

Effekter af at få unge ind fra kanten

De unge udvikler sig både menneskeligt og socialt.

De professionelle medarbejdere, der arbejder med og for unge i udsatte boligområder, bliver bedre og deres indsatser får større effekt.

Lokalområdet bliver tryggere, når utryghedsskabende personer eller grupper bruger byen eller bydelen på konstruktive måder.

Samfundet sparer betragtelige summer for hver ung, der bevæger sig fra kanten af samfundet og ind i uddannelse og på arbejdsmarkedet.

Kapitel 2

Konstruktive ungdomsår – en relationel samarbejdsmodel

Konstruktive ungdomsår – en relationel samarbejdsmodel

Dette kapitel præsenterer en model for, hvordan aktører i kommuner, områdefornyelser og helhedsplaner sammen med boligområdernes øvrige aktører kan skabe en konstruktiv udvikling for unge mænd i udsatte boligområder. Modellen er bygget op omkring tre sammenhængende trin. Det første trin omhandler udarbejdelsen af en kontekstanalyse med henblik på at forstå de unges samt områdets situation og behov. Det andet trin omhandler udarbejdelsen af en fælles strategi. Det tredje trin omhandler konkrete langsigtede tiltag samt relationsdannelsen mellem professionelle aktører og unge i udsatte boligområder.

9

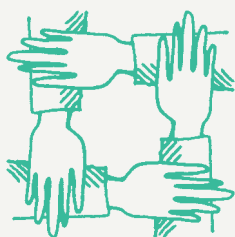
Tre trin til at skabe konstruktive ungdomsår

10

Trin 1 Kontekstanalyse

Arbejdet med at skabe en konstruktiv udvikling blandt de unge i udsatte bolig-områder skal ske på et oplyst grundlag. Samtidig skal der blandt de professionelle aktører være en fælles erkendelse af den lokale situation og de unges problemer, muligheder og potentialer. Første trin omhandler derfor udarbejdelse af en kontekst-analyse, der fokuserer på området, de unge og dem, der arbejder med de unge (frontmedarbejderne). Når den lokale situation er beskrevet grundigt, og når der blandt frontmedarbejderne er opnået et fælles vidensniveau, er der et solidt funda-ment for at udvikle kvalificerede løsninger for området unges.

Trin 2 Samarbejde og strategi

Udfordringer med unge og deres ophold i byen er så komplekse, at den enkelte aktør ikke kan udvikle løsninger på egen hånd. Det kræver samarbejde, netværk og koordinering blandt de involverede aktører – hvilket modellens trin 2 fokuserer på.

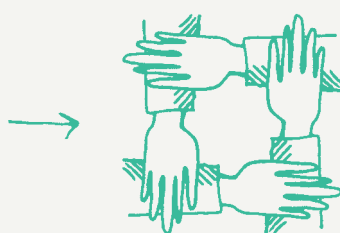

Trin 3 Relationsdannelse

Det er mennesker, der forbedrer forholdene for og omkring de unge – ikke mursten, byrum eller fysiske steder. Modellens tredje trin handler om at inspirere og anviser frontmedarbejderne til, hvordan de styrker relationen til de unge, når de møder dem i klubben, på gaden, til kultur- og fritidstilbuddene, i værkstedet eller andre steder. Det er i disse møder, de store forandringer sker.

Trin 1: Kontekstanalyse

Trin 2: Samarbejde og strategi

Trin 3: Relationsdannelse

Modellen bygger på en række principper

- Enkeltaktører (inden for fx områdefornyelser og helhedsplaner) **inddrager de unge** i udviklingen af deres by- eller boligområde på lige fod med alle andre borgere.
- **Aktørerne indgår forpligtigende samarbejder** omkring arbejdet med de unge.
- Indsatserne koordineres og tilrettelægges i henhold til en overordnet **strategi** for arbejdet med de unge. Hver enkelt aktør – offentlig, almen eller privat – har ejerskab til strategien, som altid er tilpasset kommunens overordnede strategi på området.
- De projekter og tiltag, som tilbydes de unge med henblik på at skabe konstruktiv udvikling for dem, er **varige, langsigtede og proaktive** fremfor midlertidige, event-/projekt-baserede og reaktive.

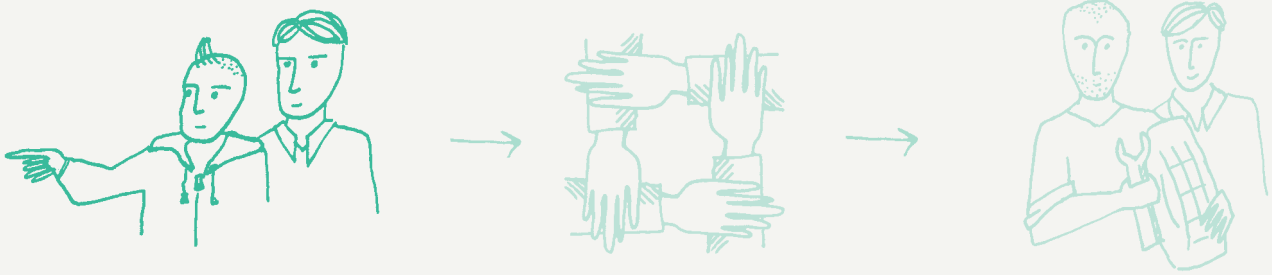
Modellens grundlag

Modellen bygger først og fremmest på praktiske erfaringer fra projekter med unge i udsatte boligområder (se de syv cases præsenteret i kapitel 4). Dernæst bygger den på forskning og litteratur samt interviews med unge og eksperter på området, med fokus på hvem de unge er, hvad de gør, og hvorfor de gør som de gør. Endelig er modellen udviklet på baggrund af workshops med praktikere og eksperter på området, som har været samlet i en "følgegruppe", foruden sparring med relevante fagpersoner.

I forbindelse med modellen anbefales det, at man læser kapitel 3 for en grundigere indføring i de unges liv i de udsatte boligområder.

Trin 1

Kontekstanalyse

Trin 1

Kontekstanalyse

13

Det er vigtigt, at forandringerne i de udsatte boligområder sker på et oplyst grundlag, og det er derfor afgørende, at de involverede aktører danner sig et overblik over situationen i lokalområdet: Hvem er de unge, hvad er deres situation, hvilke tilbud er der til dem, og hvorledes lever tilbuddene op til deres formål? Denne viden indsamles og formuleres i en lokal kontekstanalyse.

Kontekstanalysen har flere formål og funktioner. For det første er det en metode til at skabe et faktuel og præcist overblik over situationen omkring de unge: Hvilke problemer er reelle, og hvilke er myter og misforståelser? For det andet er det alt-afgørende, at byfornyelsens aktører samt de offentlige, almene og eventuelt private aktører tilrettelægger indsatser for og med de unge, som svarer så præcist som muligt til den reelle situation i områderne – og at medarbejderne har et indgående kendskab til de mennesker og problemer, de skal arbejde med. For det tredje er selve udarbejdelsen af kontekstanalysen relationsopbyggende i kraft af de professionelles synlige tilstedeværelse i området samt deres interaktion med områdets udsatte unge. Analysearbejdet markerer samtidig, at der ikke bliver trukket skrivebordsløsninger ned over hovedet på de unge, men at løsninger udvikles på et oplyst grundlag og i samspil med de unge selv.

Kontekstanalysen kan udarbejdes af enkeltaktører eller i et samarbejde mellem flere aktører. Den kan se ud på mange måder, men skal som minimum indeholde kortlægninger af følgende:

- Områdets historie og særlige kendetegn
- De unge mænd
- De professionelle
- Naboer

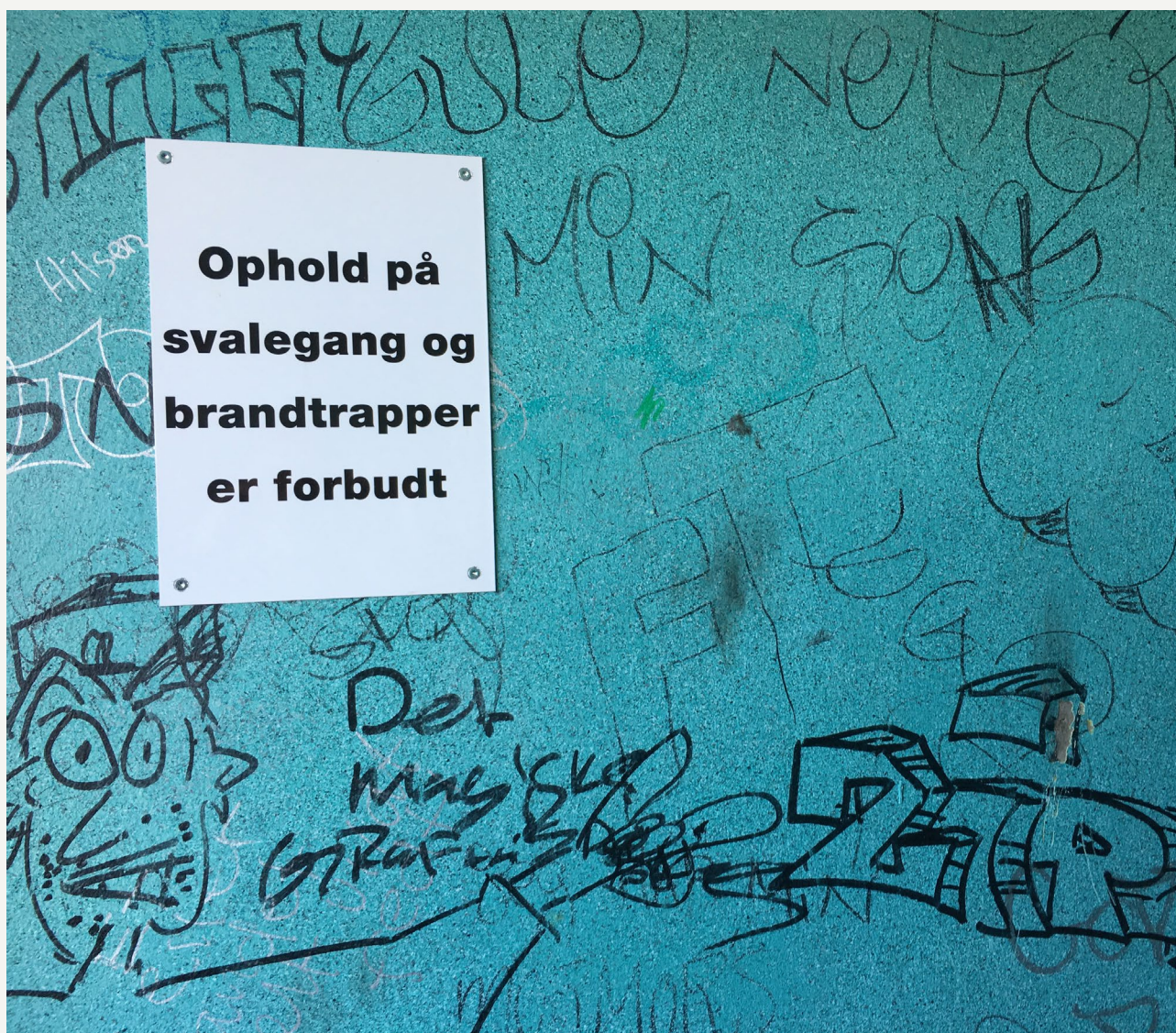
Læs mere om disse kortlægninger på de følgende sider.

Områdets historie og særlige kendetegn

Et nært kendskab til området er et godt udgangspunkt for at skabe tillid og respekt blandt områdets beboere og tryghed omkring forandringsprocessen. Undersøg det pågældende by- eller boligområde i forhold til, om der er en særlig historie, kultur eller traditioner, som man skal være opmærksom på som

nyankommen aktør. Brug fx artikeldatabasen Infomedia til at skabe overblik over, hvilke begivenheder der historisk set har haft særlig betydning for området.

14

Trin 1 **Kontekstanalyse**

De unge mænd

Det er vigtigt at etablere et grundigt kendskab til de unge, deres behov, deres ressourcer og de grupper, de tilhører. Gå i dybden og undersøg de unges problemer med kriminalitet og misbrug, deres opvækstbetingelser og forældrenes situation. Intet bør være tabu. Spar gerne med samarbejds- og netværkspartnere i forhold til, hvilke områder der skal belyses, og hvem der i praksis kan bidrage til at udarbejde kontekstanalysen.

Information om de unge kan indeholde følgende:

Fakta

Hvor mange unge mænd bruger byen og byrummene som møde- og hængeudsted – eller fordi de keder sig – og i hvilke tidsrum? Hvor gamle er de unge mænd, og hvad hedder de? Hvordan klarer de sig i skolen? Er de kriminelle, og hvilken type kriminalitet har de begået? Er de sportsaktive, og organiserer de noget i og for lokalområdet?

Gruppe-information

Er der én eller flere grupper af unge mænd? Er grupperne statiske, eller "flyder" de? Hvad konstituerer grupperne – alder, interesser, etnicitet, civilstatus, forhold til uddannelse og arbejde, kriminalitet eller andet? (Opsøg evt. skole, UU, SSP, gadeplansmedarbejdere og politi for nyttig viden på området).

Viden om de unges behov og situation

Hvad bruger de unge byen og byrummene til? Hvilke drømme, ønsker og behov har de – for dem selv og for det område, de bor i?

Viden om de unges relation til normalsamfundet

Er de unge under uddannelse eller i arbejde? Hvordan ser deres sproglige evner og omverdenforståelse ud?

Viden om de unges særlige kompetencer

Kortlæg, om de unge har nogle særlige evner, energier og kompetencer, som man kan bringe i spil og bygge videre på. Er de fx gode til at organisere og samle andre unge omkring sig? Har de et særligt sportsligt eller kreativt talent? Passer de på hinanden og er gode kammerater? Betyder lokalområdet og familien noget særligt for dem? Vær opmærksom på, at de unge mænd typisk screenes ud fra deres afstand til kriminalitet. Politiet og øvrige myndigheder kategoriserer fx de unge enkeltvis som "hardcore", "medløbere" eller "kriminalitets-truede". Denne kategorisering er måske formålstjenestelig i en politimæssig optik, men for aktører, der arbejder for at løfte de unge socialt, virker kategoriseringerne snarere kontraproduktivt – fx når de misbruges til at udpege, hvem man ikke skal arbejde med.

15

Trin 1 Kontekstanalyse

Metoder

- Dialog er langt vigtigere end procesværktøjer. Mød de unge i øjenhøjde. Vær opmærksom på, at lige så selv-følgelige kontorer, planer, mødelokaler og workshops kan virke for akademikeren og den professionelle, lige så fremmedgørende kan de samme elementer virke for de unge.
- Brug tid sammen med de unge, og kom forbi hyppigt. Det tager tid at opbygge den tillid, der skal til, for at de unge åbner sig. Vær til stede i området og gør jer synlige. Tag gerne en opfølgende, uformel snak med de unge, et stykke tid efter I har mødt dem første gang. Det medfører ofte en mere åbenhjertet dialog og tilvejebringer nye informationer.
- Mød de unge på deres præmisser. Forvent ikke, at de dukker op til et møde, der er annonceret via Facebook eller flyers. Mød dem på gaden, i klubben, i centret eller der, hvor de typisk opholder sig.
- Forklar de unge, hvad de indsamlede informationer skal bruges til, og hvilke dele af forløbet de unge kan være med til at sætte deres præg på.
- Vær opmærksom på, at nogle unge har "myndigheds-skræk" og nærer mistillid og fordomme over for fx kommunale medarbejdere, de ikke kender. Nogle forventer samtidig, at I har fordomme over for dem. Sørg derfor for at tydeliggøre, hvad I ønsker for og med den enkelte unge – det skaber tillid.
- Hvis områdefornyelsens medarbejdere ikke kender de unge, så benyt jer af de professionelle, der kender og arbejder med de unge, som gatekeepers. Det er et godt udgangspunkt for at skabe tillid og tryghed. Gatekeepers kan være gadeplansmedarbejdere, klubmedarbejdere og andre personer tæt på de unge, fx forældre og anden familie.

- Identificér og benyt jer af nøglepersoner i ungegruppen, som kan "godkende" jeres tilstedeværelse og aktiviteter, så den øvrige del af gruppen også nærer tillid til jer.
- Arranger workshops for og med de unge, hvor deres ideer, behov og drømme for lokalområdet kommer i spil – samtidig med at rammerne for at ideerne kan realiseres er på plads. Understøt forslag til forbedringer af området, hvor de unge selv spiller en rolle.

Del værdifuld viden med de rette

Kontekstanalysen vil højst sandsynligt belyse nogle problemområder og udviklingspotentialer, som frontmedarbejderne i områdefornyelsen, helhedsplanen og klubberne ikke har kapacitet eller faglighed til at løse, fx sundheds- og misbrugsproblemer, problemer i hjemmet og familien, mangelfuld uddannelse, erhvervserfaring og sproglige færdigheder etc. Del denne viden med de rette forvaltninger eller andre aktører, og giv dem adgang til jeres netværk og viden, så de kan løse udfordringerne. Hvis de unge ser, at I tager deres problemer alvorligt, bidrager det til at opbygge tillid hos dem.

Benyt også den opnåede indsigt til at nuancere forestillinger og fortællinger om de unge, fx ved at dele de unges gode intentioner for området med andre beboere og frontmedarbejdere.

Trin 1 Kontekstanalyse

De professionelle

Der er ofte en del professionelle, der arbejder med og laver aktivitetstilbud for de unge i området. Det kan fx være gadeplansmedarbejdere, klubber, boligsociale medarbejdere i helhedsplaner, SSP, skoler, foreninger (fx sports- og kulturtilbud), væresteder m.m.

Skab overblik over de enkelte aktørers styrker, og kortlæg i hvilken grad de tilsammen tilbyder muligheden for et attraktivt udviklingsforløb for områdets unge:

- Er aktørerne fagligt, menneskeligt og ressourcemæssigt rustede til at håndtere gruppen af udsatte unge?
- Er aktørerne gode til at samarbejde og dele deres viden imellem sig? Er der tale om en struktur, der fordrer viden-
deling mellem frontmedarbejderne?
- Er der én eller flere blandt de professionelle i lokalområdet, der har særlig gennemslagskraft blandt de unge – én, som de unge lytter til, respekter og holder af?
- Skab et overblik over aktørerne og dét, de tilbyder: Hvilke aktiviteter tilbyder de og til hvilke målgrupper? I hvilke tidsrum foregår aktiviteterne, og hvad sker der i weekender og ferier? Hvordan er kvaliteten af tilbuddene, og hvordan bidrager tilbuddene til de unges udvikling?
- Vær særlig opmærksom på, om der er aktører i området, der uhensigtsmæssigt konkurrerer om at skabe aktiviteter og tilbud til de unge.
- Er der "huller" i ungemiljøet: Er der grupper af unge, som ikke deltager i nogen tilbud – og hvorfor? Er der tidspunkter, hvor tilbuddene klumper sig sammen, og andre tidspunkter, hvor der ingen tilbud er? Matcher områdets tilbud de unges behov og ønsker? Er der tidspunkter, hvor der er for mange tilbud, og hvor der med fordel kan frisættes ressourcer?

17

Naboer

Naboer, forbipasserende, erhvervsdrivende og områdets beboere i almindelighed vil ofte være påvirkede af de unges ophold i og brug af byen. Lyt til deres beretninger og spørg dem, hvordan de læser og forstår situationen.

Vær opmærksom på at undgå at tale problemer frem, der reelt set ikke findes. Vær ligeledes opmærksom på, at der kan være en fare for at forstærke opmærksomheden omkring opfattelsen af de unges negative brug af byen, hvis spørgsmålene er negativt ladede og kun handler om problemer. Spørg derfor også til de positive ting ved de unge og boligområdet generelt – og til det gode ved, at de unge hænger ud i området. Spørg ligeledes ind til, hvor i boligområdet der er særlige problemer – og på hvilke tidspunkter.

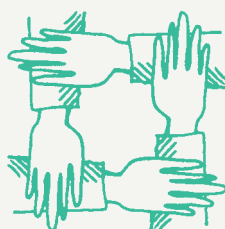

Tre professionelle fra Høje Gladsaxe.

Helle Jelstrup, leder af social koordinering, Anna Rytter, Ung til Ung-koordinator, og Raed Asad, klubmedarbejder.

Trin 2

Organisering og netværk

Trin 2

Organisering og netværk

19

Der findes flere gode eksempler på, hvordan der lokalt kan samarbejdes på tværs af sektorer med henblik på at skabe konstruktiv udvikling for de unge i udsatte boligområder.

"Områdeforstyrrelsen", som Områdefornyelsen på Nørrebro i København med et glimt i øjet kalder sig selv, er facilitatorer i et børn og unge-netværk med deltagelse af en lang række aktører (private, almene og kommunale). Netværket er etableret i erkendelsen af, at udsatte unge i området er en fælles problemstilling, som bedst løses, hvis de forskellige indsatser, fx aktivitetstilbud og åbningstilbud, koordineres.

I Askerød i Greve samarbejder klub, helhedsplan, kommune, gadeplansmedarbejdere, skole og eksterne aktører². Tidligere kunne de unge nemt spille aktørerne ud mod hinanden og derigennem høste oplevelsesture, grillfester og andre ting, som hverken gjorde fra eller til i forhold til deres sociale situation. Men da aktørerne begyndte at snakke sammen, blev det startskuddet til et formaliseret og koordineret samarbejde på tværs af sektorer, som forandrede de unges selvforståelse – og gjorde bydelen tryggere at bo i for alle.

Som direktøren for boligselskabet BO-VEST i Askerød, Ulrik Brock Hoffmeyer, fortæller: "Det er ikke en opgave, som nogen kan løse alene. Vi har et rigtig godt og effektivt samarbejde mellem os som boligorganisation, politiet, Greve Kommune, Greve Nord Projektet og beboerne selv. Hvis man vil opnå resultater, så kræver det en høj prioritering hos alle parter, og det har vi alle været indstillet på her i Askerød³".

Hvordan samarbejdet skal organiseres, og hvilke problemstillinger der skal løses, afhænger af kontekstanalysens resultater (se trin 1). Når kontekstanalysen ligger der, og de forskellige og relevante aktører er enige om indholdet, kan følgende anbefalinger være med til at skabe et koordineret og forpligtigende samarbejde.

Askerød i Greve

²Læs uddybende beskrivelse af arbejdet med udsatte unge i Askerød i kapitel 4

³<http://grevenord.dk/nyheder/lokalt-a-kultur/1206-askerod-er-det-gode-eksempel-hos-p4-kobenhavn.html>

Trin 2 Organisering og netværk

Foren jer

De aktører, der er udpeget i kontekstanalysen – det vil sige dem, der arbejder med de unge – skal forenes omkring en fælles dagsorden om at skabe konstruktiv udvikling blandt de unge.

Alene er en aktørs handlerum over for de unge begrænset, men i forening med andre aktører er det enormt. Område-fornyelser og helhedsplaner i et udsat boligområde vil typisk involvere en række forskellige aktører på tværs af sektorer, der på den ene eller anden måde har unge i udsatte boligområder som målgruppe i deres daglige arbejde. Det kan være helhedsplanen, fritidsklubber, sportsforeninger, politi, skoler, eksterne aktører etc. Som man kan læse om i Askerød-casen i kapitel 4, er det langt fra sikkert, at aktørerne har et konstruktivt samarbejde eller koordinerer deres tilbud og indsatser – men det tværgående samarbejde er enormt vigtigt.

Udarbejd en fælles strategi

Udarbejd en overordnet strategi og nogle konkrete handleplaner og initiativer, der lægger op til et forstærkende samarbejde mellem aktørerne i netværket, med henblik på at skabe de bedst mulige forhold for områdets unge.

Dagsordenen for det enkelte netværk kommer an på den lokale situation (som beskrives i kontekstanalysen). Indsatsen kan med fordel formuleres i en fælles strategi indeholdende de "typiske" punkter såsom vision, formål, aktiviteter, handlinger og rollefordeling. Det er altafgørende, at strategien bliver et reflektivt redskab til en koordineret og langsigtet indsats, som ikke står og falder på enkeltpersoner. Styrkeprøven for samarbejdet er derfor, om netværket og strategien er stærk nok til at kunne fungere lige godt før og efter en eventuel personaleudskiftning; strategien består – medarbejdere kommer og går!

Koordinerede planer og aktiviteter

Planer, fælles aftaler og konkrete mål og handlinger er vigtige i forhold til at få det tværfaglige samarbejde til at fungere. Bliv enige om fælles planer, hvor aktører inden for samme område koordinerer deres indsats. Det kan fx være klubber og foreninger, der går sammen om at skabe gode fritidstilbud til unge, eller gadeplansmedarbejdere og boligsociale medarbejdere, der hjælper hinanden med at fastholde enkelte unge i uddannelse og arbejde.

Alle aktiviteter og initiativer – små som store, langsigtede som midlertidige – skal naturligvis give mening og understøtte den overordnede strategi. Er der tale om et initiativ af midlertidig karakter, skal der forelægges en klar exit-strategi, inklusive overlevering til de relevante samarbejdspartnere.

I Askerød-casen markerede medarbejderne i helhedsplanen, politiet og gadeplansordningen et nyt og tættere netværks-samarbejde ved ofte at optræde synligt sammen i det offentlige rum og strømline den pædagogiske tilgang til de unge. Derved kunne de unge ikke længere spille aktørerne ud mod hinanden.

I Kokkedal-casen, som du også kan læse om i kapitel 4, indgik kommune og politi et partnerskab med henblik på at skabe ro og resiliens omkring en klub for unge. Og på Nørrebro i København koordinerer offentlige og almene kulturudbydere deres åbningstider og aktivitetstilbud.

På Indre Nørrebro samorganiserer de centrale aktører deres indsatser og tilbud målrettet unge. Her koordinerer de åbningstider, så de unge hverken har for mange eller for få tilbud i løbet af ugen, weekenden eller ferier.

Trin 2 Organisering og netværk

Aftal faste møder og vær åben over for akutte situationer

Det er en god idé med såvel faste møder som møder, der hurtigt kan arrangeres, hvis der opstår akutte situationer. De faste møder er oplagte at bruge til fælles refleksion, hvor der bliver gjort status over området, egne projekter og situationen i lokalområdet og blandt de unge i sin helhed. Møderne kan ligeledes indeholde praktisk koordinering, planlægning og ansvarsfordeling.

I Kokkedal-casen aftalte ungdomsklubbens aktører at kunne mødes inden for 48 timer, i tilfælde af at der opstod en akut situation – fx voldsomme episoder, konflikter, hærværk, naboklager eller pludselige politiske udmeldinger, som kunne kræve hurtig handling.

Netværket skal have beslutningskompetence og tyngde

Netværket er sårbart, hvis det udelukkende består af frontmedarbejdere, som skal klare hver beslutning med deres respektive bagland, før netværket kan komme videre med fælles projekter. Det er i den forbindelse vigtigt at overveje, hvornår beslutningstagere, fx politikere, bør deltage, eller hvordan man skaber kontakt til beslutningstagere, så samarbejdet efter behov kan være planlæggende, besluttende, koordinerende, handlende og praktisk. I Kokkedal-casen er det kommunaldirektøren og politidirektøren, der mødes jævnligt i forbindelse med akutte situationer. Det giver både en tyngde i forhold til at tage effektive beslutninger og en ballast og troværdighed over for såvel utrygge borgere som politiske beslutningstagere.

Overvej hvornår de unge kan deltage – og hvornår skal der være arbejdsro

I visse kommuner og boligområder er der stærke erfaringer med inddragelse af unge i udviklingen af by- og boligområder i eksempelvis ungeråd eller ungenetværk (læs fx om Ung til Ung i kapitel 4). Selvom der til tider kan være behov for arbejdsro eller drøftelse af følsomme oplysninger uden de unges tilstedeværelse, er det vigtigt at overveje, hvornår og hvordan de unge kan bidrage i selve samarbejdet og implementeringen af aktiviteter. For de unge, der deltager i planlægningen såvel som udførelsen af aktiviteter, kan forløbet blive både dannende og kompetenceudvidende – og chancerne for at udvikle præcise og effektive løsninger stiger ligeledes, når de unges kontekstforståelse er til rådighed for netværket.

Evaluer og tilpas, før I kasserer

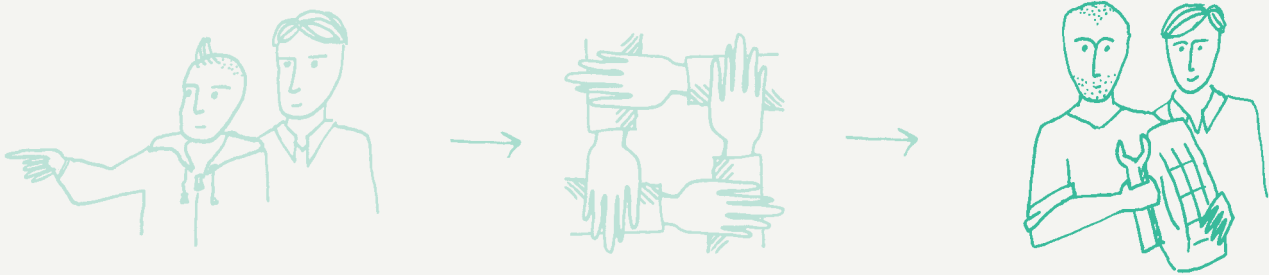
Ét af de store problemer med projektbaserede indsatser er tendensen til endegyldigt at kassere initiativer, inden man har fundet ud af, hvad der ikke virker, og hvad der skal til, for at det kan lykkes. Evaluer og tilpas initiativerne så grundigt som muligt, før I eventuelt kasserer dem. Der er gode grunde til at kassere en Lalandia-tur for udsatte unge, hvis det udelukkende handler om skæg og ballade, og hvis de unge "bare" sætter sig ind i bussen på en medarbejderarrangeret tur. Der er ikke nødvendigvis noget galt med Lalandia, men turens forløb kan være uhensigtsmæssigt. Hvad hvis det fx var de unge selv, der arrangerede Lalandiaturen; bestilling af bus og frokost, tilmelding, oplæg, regler osv.?

Kompetenceløft og ressourcer

Afsæt ressourcer, primært i form af tid og timer, og se det som en investering. I starten vil der måske være "udgifter" forbundet med forundersøgelser, netværksmøder og koordinering. Men gevinsterne vil vise sig, når indsatserne og aktiviteterne er koordinerede og effektuerede. Vær opmærksom på, at flere medarbejdere i et urbant netværk måske er professionelt (og menneskeligt) engagerede i problemstillingen omkring de udsatte unge (frivilligt eller ufrivilligt), men kan mangle faglige redskaber. Afsæt eventuelt ressourcer til opkvalificering og efteruddannelse.

Trin 3

Relationsdannelse

Trin 3

Relationsdannelse

Trin 3 handler om mødet mellem de unge og de professionelle i de udsatte boligområder. Om relationen imellem dem, og om hvordan den bliver stærk og forandringskabende. De konkrete indsatser afhænger af den lokale kontekst, de lokale unge og de lokale netværk af professionelle. Aktiviteterne skal dog gerne kunne leve op til tre principper.

Tre principper for konstruktive ungeaktiviteter:

1. De unge skal have lyst til at deltage.
2. De unge skal kunne udvikle sig igennem deres deltagelse.
2. Aktiviteterne skal være gavnlige for lokalområdet.

Konstruktive aktiviteter kan udspille sig forskellige steder i forskellige sammenhænge:

Fritidsklubber

Eksempelvis ungdomsklubben i Kokkedal, som inviterer reserveonkler og familiemedlemmer med ind i klubben med henblik på at være medansvarlige for og medskabere af trygge og gode klubrammer. Ung til Ung-metoden i fx Høje Gladsaxe og Aarhus er et eksempel på, at unge overtager pædagogens rolle, tager sagen i egen hånd og skaber aktivitetstilbud til dem selv og andre unge i boligområdet.

Fritidsjob

Eksempelvis Ghet2Business i Nivå og Kokkedal, hvor de unge bliver hjulpet i gang med et fritidsjob og samtidig er med til at forskønne deres lokalområde.

Gadesport

Fx Street Society, der bruger gadesport til at skabe en sund og positiv gadekultur.

Udendørs værksteder

Fx Kvisten på Nørrebro i København, der flytter autoværkstedet ud af garagen og ind i gademiljøet, så samværet omkring bilerne fører til konstruktive samtaler om de unges situation og problemer.

Afkriminalisering og jobtræning

Fx Comeback Industries i Askerød, "bokseklubben", der træner hardcore bandemedlemmer til at blive selvstændige erhvervsdrivende.

Myndighedsbrobygning

Fx Brandkadetterne, hvor det lokale brandvæsen via action og spændingsfyldte kurser omvender unges forhold til autoriteter og derigennem minimerer brande og hærværk i områderne⁴.

Byfornyelses- og forskønnelsesprojekter

Fx Ung i Parken, hvor en flok kriminelle rødder fra Blågårdss Plads ikklædte sig arbejdstøj og var med til at renovere Hans Tavsens Park i København samt Fællesskab med Perspektiv fra Aarhus, hvor byggesjak og mentorer integrerer kriminelle unge i byggebranchen⁵.

⁴Læs mere om Brandkadetter i Center for Boligsocial Udviklings rapport Brandkadet: cfbu.dk/udgivelser/hand-bog-samarbejde-mellem-uu-vejledninger-og-boligsociale-indsatser/brandkadet

⁵Læs om casene Ung i Parken og Fællesskab med Perspektiv i publikationen "Byg dem op – byfornyelse med lokal jobskabelse i udsatte boligområder" på kennethbalfelt.org/byg-dem-op/

Trin 3 Relationsdannelse

Relationsdannelse

Fysiske rammer og forhold spiller en rolle i forhold til at gøre en forskel for de unge i udsatte boligområder, men de markante forandringer sker i de unges møde med de rette voksne og nogle værdisæt, de kan læne sig op ad. Myndighedsskræk, altså mistro og vrede over for myndigheder, autoriteter og samfundet, er langt fra unormalt blandt unge i udsatte boligområder. Mange unge har desuden opbygget en forsvarsmekanisme og reagerer, hvis de føler, at de bliver snakket ned til og bliver kategoriseret (læs mere om de unges forhold til autoriteter i kapitel 3).

Grupper og enkeltpersoner

Vælg de rette øjeblikke og gruppestørrelser til forskellige interaktioner. Det kan fx være fint at tale med en stor gruppe i en opildnet situation, hvor gruppen måske er under pres fra udefrakommende. Hvis situationen er afslappet, kan det være oplagt at snakke med en mindre gruppe om nogle generelle forhold, fx konkrete hændelser i området. I forhold til enkeltpersoner kan der være mulighed for en personlig snak om vedkommendes udvikling og situation.

Vær opmærksom på, at det kan være svært at gå ind i en gruppe og ændre tingenes tilstand, når de unge står samlet i mellemstore og større grupper – også for de medarbejdere, der normalt ikke har noget problem med at gå de unge på klingen. I gruppen bliver ”de voksne” ageren hurtigt genstand for de unges egen interne positionering og forskellige modstandsformer. I nogle boligområder kan der endda opstå den paradoksale situation, at beboerne oplever de unge som aggressive ballademagere, mens de unge selv opfatter sig som områdets beskyttere mod en ydre fjende, fx en rivaliserende gruppe.

Overvej følgende, når I har med grupper at gøre:

– Bevidstgørelse om konsekvenser

Gør de unge opmærksomme på de konsekvenser, deres opførsel kan have. I Askerød i Greve Nord har man fx haft stor succes med at konfrontere de unge med deres ugerninger, blandt andet ved at bevidstgøre dem om, at brande, hærværk og generel ødelæggelse i sidste ende resulterer i huslejestigning for enten dem selv eller deres familier. Det medførte respekt blandt de unge og åbnede deres øjne for konsekvenserne af deres handlinger.

– Storebrødres indflydelse

Det er ikke sjældent, at man hører om kriminelle drenge, der håber på, at deres yngre brødre vælger en anden – og mere ”ren” – vej end dem selv og fx tager en uddannelse. Konfronter de unge og fortæl dem, at de yngre drenge ikke kopierer deres ord, men deres handlinger, og at de selv skal handle anderledes, hvis de vil have positiv indflydelse på de yngre.

– Find nøglepersoner

Vær opsøgende, og find de unge, der er indstillet på forandring og kan øve indflydelse på de andre. Find ud af, hvem det er, de andre lytter til; den fornuftige, ham der stopper slåskampene, det gode forbillede (som ikke nødvendigvis er lederen). Nøglepersonen behøver ikke at være et medlem af gruppen, men kan være en voksen, ven eller professionel, som de unge har et godt forhold til.

– Fokuser på mellemgruppen

I Høje Gladsaxe fokuserer de indsætterne på ”mellemgruppen”, det vil sige ”tvivlerne”, der ikke er deciderede kriminelle, men som skal have et skub i den rigtige retning. Det er således ikke dem, der laver ballade, der får opmærksomhed (og midler), men dem, hvis potentiale man i virkeligheden gerne vil understøtte og se mere af.

Trin 3 Relationsdannelse

- **Om nødvendigt, så luk ukonstruktive hængeudsteder**
Eksklusion, lukning og begrænsning kan blive nødvendigt i situationer, der eksempelvis har udviklet sig uhensigtsmæssigt, ukonstruktivt eller har vokset sig ud af kontrol. Askerød i Greve Nord var i perioder mødested for op imod hundreder af unge. Gadeplansmedarbejdere i Askerød havde ikke "bare" deres egne unge at arbejde med, unge kom fra nær og fjern og andre byer og hang ud på en parkeringsplads foran en underbemandet klub. Ét af de nødvendige løsningstiltag for området var derfor at lukke selvsamme klub for simpelthen at begrænse antallet af udefrakommende besøgende, så fx gadeplansmedarbejderne og de øvrige professionelle kunne komme til at arbejde konstruktivt med den enkelte unge. Ligeledes kan klubber og andre mødesteder være dér, hvor uhensigtsmæssig og til tider kriminell adfærd opstår eller planlægges. For at modarbejde dette har fx Fairplay i Høje Gladsaxe bedt de allermest kriminelle om at holde sig væk fra klubben og flyttet fokus over på de ikke-kriminelle unge med henblik på at skabe en konstruktiv og opbyggelig atmosfære.

Det fælles tredje

Når unge og professionelle deltager i samme aktivitet, begivenhed eller arbejdsopgave, hvor deres baggrund, eksisterende status og magtforhold (fx pædagog/ung) "træder ud af kraft", er der mulighed for at opbygge et nyt rum for kommunikation. Her er det ikke relationen, der i situationen har ført dem sammen, men noget fælles tredje. Motorværkstedet på Nørrebro i København og arbejdet med biler er en god undskyldning for, at voksne og unge kan have en god snak om små og store ting i livet, konkrete problemer og svære valg. At være fælles om en begivenhed, hobby eller aktivitet kan både lette omgangen med de unge og skabe konstruktive samtalsituationer.

Hvor skal de forandringsskabende værdier komme fra?

Den største sociale forandring blandt unge i udsatte grupper sker, når gadens destruktive værdier erstattes med andre. Det sker dog ikke af sig selv, eller hvis man fx flytter gadekulturen ind i spritnye klub- eller opholdslokaler – og det er heller ikke noget, der sker over natten. Sociale fremskridt, i form af større integritet, selvindsigt og konstruktive skridt mod sunde værdier og eventuel kontakt til uddannelse og arbejde, sker næsten altid i relationen mellem den unge og de voksne, forbillederne og rollemodellerne, som tålmodigt og igennem længere tid interagerer med de unge.

Værdiforandringerne (og de sociale forandringer, der følger) skal komme udefra – fx i form af værdisættende voksne, andre unge med positiv indflydelse eller inspirerende omgivelser.

Henrik Myrdal Madsen laver bil sammen med ung mand. Imens bliver der sludret om løst og fast. Nogle gange om den unges udfordringer.

Trin 3 Relationsdannelse

Værdiforandringerne kan både ske i forhold til den enkelte og igennem løft af eksisterende grupper/fællesskaber. Forandringerne kan fx komme fra:

- Medarbejderen, der "går ud over sin stillingsbetegnelse" og personligt kæmper for at gøre en forskel for den enkelte unge – også efter fyraften og omkring forhold, der ikke er beskrevet i vedkommendes stillingsbetegnelse.
- Community-projekter (fx fritidsjobinitiativet Ghet2business, Ung til Ung i Aarhus og Høje Gladsaxe), hvor man gør en forskel for sit lokalområde, andre unge og samfundet.
- Sportsfællesskaber (fx Comeback Industries bokse-træning), hvor de unge bliver en del af et foreningsfællesskab, lærer at tage ansvar for sig selv og deres egen krop – og hvor de herfra stiler mod at kunne engagere sig i uddannelse og arbejdsmarked.
- Forretningsverdenen og entreprenører, der inspirerer de unge til at stå tidligt op og klø på for at få succes.
- Forældregrupper og onkel-netværk, som kan virke som en "positiv social kontrol" og dermed "tvinge" de unge til at opføre sig ordentligt.
- Religion, som kan give de unge en ny mening med livet og deres handlinger.
- Lokale rollemodeller, som kan virke som et spejl for de unge: Når han/hun kan, kan jeg også.
- Fagpersoner, som kan noget, de unge gerne selv vil kunne, fx i forhold til særlige evner inden for motorer og biler, sport eller social omgang med mennesker.
- De unge selv, når de "vokser fra" det indholdsløse gadeliv, typisk i 23-25-års alderen, og får lyst til fastere og tryggere rammer og lyst til at stifte familie.

Det de siger, det de gør, det de mener

De mest udsatte og skrøbelige unge har svært ved at sætte ord på negative følelser, de udtrykker fx vrede, når de i virkeligheden er kede af det, og søger konfrontationer i forsøg på at styrke selvværd og integritet. Nogle unge mangler selvværd, selvom det på overfladen ikke ser sådan ud. Modstand bliver taget personligt og vendes indad, og de har måske ikke redskaberne til at udtrykke en eventuel skuffelse, hvorfor de tyer til vrede og til tider voldsomme udfald. Udfald, der på overfladen kan lyde truende, men som ofte er et udtryk for ringe kommunikationsevner. "Jeg flækker ham", lyder fx voldsomt og er i princippet uacceptabel kommunikation, men er for det meste "bare" en klodset måde at udtrykke vrede og skuffelse på.

Tålmodighed og anerkendelse

Det er afgørende, hvordan man møder og interagerer med de unge, og dette vil altid være en balancegang. Allerhelst skal de unge mødes med anerkendelse, respekt og åbenhed – samtidig med at man som professionel altid skal kunne sige fra, stille krav og være hudløs ærlig.

Tonen i de unges grupper er ofte hård og præget af mobbekultur, positionering og magtudøvelse. At få ros og anerkendelse er en sjældenhed, især blandt vennerne og måske også i familien. Ros og anerkendelse er derfor vigtigt – når de unge fortjener det. Tænk gerne over, hvornår de unge bør roses og anerkendes: Er det fx når de holder op med at lave hærværk og ballade? Eller er det først, når de gør gode ting for dem selv og for lokalområdet?

Tålmodighed og tid til at lytte kan gøre en stor forskel for de unge. Opmærksomheden bidrager til, at de slapper bedre af og øger deres selvtillid. Fokuser på at forklare tingene klart og tydeligt, og brug god tid på de personlige samtaler.

Trin 3 Relationsdannelse

Udvid de unges verden

Mange af de unge mænd har en ekstrem tilknytning til deres barndomskvarter, en art bydelsnationalisme⁶, som på den ene side binder dem sammen om noget, de er stolte af, og gør dem trygge, og som på den anden side kan virke hæmmende på deres udvikling, fx fordi de ikke kommer til at prøve sig selv af i andre sammenhænge – og dermed ikke oplever andre roller end dén, de har blandt vennerne i gruppen. Flere får simpelthen ikke set andet end det lille hjørne af tilværelsen, som de er født og opvokset i. Det kan derfor anbefales at hjælpe de unge til aktivt at bruge hele byen og skabe netværk ud over deres egen matrikel med henblik på at gøre dem mere mobile og udvide deres horisont. Street Society er et eksempel på et sportsinitiativ i hovedstadsområdet, der aktivt arbejder på at udvide de unges omverdenforståelse, fx ved at insistere på, at fodboldturneringer afholdes i forskellige bydele.

Fra klient til ligeværdig medborger

Konstruktive ungdomsår fordrer den rette balance mellem frihed og ansvar, mellem rettigheder og pligter – det er ikke nok, at de voksne tager stilling, betaler og arrangerer. Det handler om at bevæge de unge væk fra at være ofre for omstændigheder og klienter og passive modtagere af diverse aktivitetstilbud til at kunne tage ansvar, planlægge aktiviteter i deres hverdag og selv føre dem ud i livet. Ung til Ung-formatet, som man kan finde i forskellige kommuner i Danmark, fx i Gladsaxe og Gellerup i Aarhus, bygger på idéen om, at det er de unge, der skal være drivkraften i deres egen hverdag, og at de er ligeværdige medborgere, der selv kan påvirke deres egen situation og omgivelser. Ghet2business i Nivå er et eksempel på, hvordan fritidsjob kan lære de unge at tage ansvar – og samtidig involvere dem i at forskønne og forbedre det område, de bor i.

Medarbejdere og rollemodeller

Det er aldrig til at sige, hvornår det lige ”klikker” mellem de unge og de professionelle. Det vil altid være en balancegang. Vær opmærksom på, om det er de rigtige medarbejdere, der har med de unge at gøre – om de har pondus, integritet, troværdighed, livserfaring eller andet, som kan inspirere de

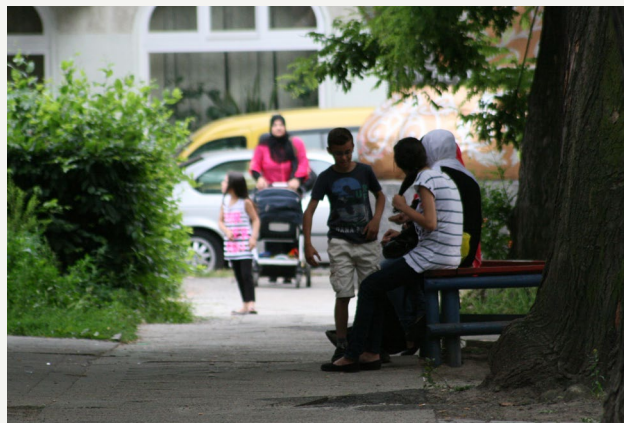
unge. Fokuser også på, om de er fagligt klædt på til at arbejde med udsatte unge og bredt set har den rette kombination af fagligheder.

Inddragelse af familien

Inddragelse af de unges familier er en afgørende nøgle til at skabe konstruktive ungdomsår. Blandt andet fordi familier – modsat mange professionelle – befinder sig i boligområdet uden for arbejdstid. I Kokkedal Ungdomsklub har inddragelse af familier i form af onkler, fædre og søstre været en afgørende faktor i forhold til at skabe ro, orden og konstruktiv opførsel i klubben. Familiens tilstedeværelse i klubben fungerer således som en slags positiv ”social kontrol”.

Forældrene til de unge kan inddrages og opfordres til at tage ansvar på forskellige måder. Det kan være i forbindelse med større tiltag som etablering af forældreakademier, hvor især unge forældre får hjælp og støtte til at varetage forældrerollen. Det kan også være som led i udredning og misbrugsbehandling og i mindre skala gennem understøttelse af forældrenetværk og hjælp omkring fx transport til og fra børn og unges fritidstilbud, betaling af kontingenter etc.

En udfordring i denne forbindelse kan være, at nogle unge afholder sig fra at komme det sted, hvor deres familier er, da de føler, det begrænser deres frihed og udfoldelse.

Hygge og afslapning

⁶Udtrykket ”bydelsnationalisme” stammer fra Aydin Soeis bog Vrede unge mænd (2011).

Kapitel 3

Unge mænd i grupper

Unge mænds synlighed i gadebilledet i udsatte boligområder er for mange blevet et symbol på kriminalitet og bandetilknytning – uanset om de er kriminelle eller i arbejde, under uddannelse, er rollemodeller, misbrugere eller bare står og keder sig. Dette kapitel er henvendt medarbejdere i områdefornyelser og helhedsplaner, som ikke har faglig eller personlig erfaring med unge mænd i grupper i udsatte boligområder. Formålet er at præsentere et indblik i de unges verden – hvem de er som enkeltpersoner, i familien, i skolen og på gaden. Og hvorfor de gør som de gør.

Hvor kommer vores viden fra?

1. De unge

I forbindelse med udarbejdelsen af dette kapitel har vi været på gaden, i butikcentre, klubber og andre steder for at snakke med de unge over og under 18 år, for hvem gaden er deres hverdag. Vi har både snakket med unge, der er løst tilknyttet gademiljøet, i risikozonen for at havne i kriminalitet og unge, der aktivt er trådt ud af fællesskabet på gaden og ind i en mere konstruktiv sammenhæng, fx uddannelse eller arbejde.

2. Professionelle, der arbejder med unge

Vi har også interviewet dem, der dagligt arbejder med og kender de unge, fx gadeplansmedarbejdere, klubmedarbejdere, pædagoger, en fængselspræst, en imam og politiet.

3. Forskning og litteratur

Sidst men ikke mindst danner faglitteratur og forskning et centralt udgangspunkt for den viden, vi præsenterer i dette kapitel. Følgende bøger og udgivelser indgår:

Gilliam, Laura (2009): De umulige børn – Identitet, ballade og muslimske fællesskaber blandt minoritetsbørn, Aarhus Universitetsforlag.

Kalkan, Hakan (2014): Gadeliv blandt unge mænd fra Nørrebro, Statens Byggeforskningsinstitut, Aalborg Universitet.

Rasmussen, Lissi (2010): Livshistorier og kriminalitet – En empirisk undersøgelse af etniske minoritetsunge i Københavns fængsler, deres baggrund, status og fremtid. Hvilke kommunikationsmidler er der? Center For Europæisk Islamisk Tænkning, Det Teologiske Fakultet, Københavns Universitet.

Sernhede, Ove (2007): Forstadens "truende" unge mænd, Social Kritik, vol. 108.

Soei, Aydin (2007): Vrede unge mænd, Tiderne Skifter.

Sørensen, N. U. (ed), (2008): Unge med minoritetsbaggrund, Center For Ungdomsforskning.

Wellendorf, Rie & Metin Cakmak (2007): Gadedrenge – Yngre etniske drenge i gadebilledet og deres møder med politi og borgere, Center For Ungdomsforskning.

De unge, vi her beskæftiger os med, er vokset op i et udsat boligområde, som blandt andet er kendetegnet ved højere koncentration af sociale problemer sammenlignet med andre boligområder. Disse unge har en større risiko for at havne i kriminalitet, end de unge der bor i det tilstødende villakvarter⁷, og de har dårligere odds for at få en uddannelse og et vellønnet arbejde.

De unge mænd er ofte knyttet til et geografisk område (boligområde, kvarter eller bydel) og kender typisk hinanden fra opvæksten. Det er langt fra alle, der er kriminelle. For nogle af de unge fører deres stærke tilknytning til området indimellem til destruktiv og uroskabende adfærd, mens det for andre "bare" betyder et rum for venskaber og socialisering. I en rapport om gadedrenge udarbejdet af Center for Ungdomsforskning bliver fællesskabet på gaden blandt de unge mænd beskrevet sådan her:

Mens deres gruppeadfærd og fæerden på gaden skaber utryghed for omgivelserne, udtrykker den for dem selv en ramme for anerkendelse og fællesskab, som de ikke har følt sig som en del af andre steder. De bliver samtidig også bevidste om det selv værd og den styrke, gruppen giver. Loyaliteten og sammenholdet bliver derved en fællesnævner for deres samvær. Det er i kraft af gruppen, de kan stå imod og slå fra sig⁸. Wellendorf og Cakmak.

Fællesskabet opstår således næsten automatisk blandt denne gruppe unge. Gruppedannelserne kan beskrives som løse netværk, der internt kan være meget forskellige, men som udadtil ofte holder sammen mod en tredjepart. Eksempelvis politiet, pædagoger, bander eller andre, der vil blande sig i de unges gadeliv⁹. De unge mænds fællesskab kan sammenlignes med et broderskab:

I gruppen deler de den samme følelse og oplevelse af at være udsat. Gruppen bliver en familie for dem. Det giver dem et broderskab, hvor der er stærke loyalitetsprincipper. Der kan være virkelig meget kærlighed og omsorg blandt venner i gruppen. Det er også derfor, gruppen kan erstatte det, de har derhjemme. De vil hellere tilbringe mere tid på gaden. Ligesom det også kan være det, at der ikke er nogen krav, der gør at de kan være sig selv i gruppen. Det er en subkultur. Sadia Khan, psykolog i Dignity Institute.

De unge mænds fællesskab rummer en kompleks sammensmeltning af den "danske identitet" og de unges etniske minoritetsbaggrund. Det vil sige et fællesskab, hvor deltagerne deler livsstil, adfærd og forestillingsverden. Dette mønster går igen fra boligområde til boligområde.

5 kategorier af unge

Inspireret af sociologen Hakan Kalkan følger her en opdeling af unge i udsatte boligområder i forhold deres afstand til normalsamfundet (jf. de unges relation til uddannelse og arbejde, kriminalitet og brug af gaden).

Med præsentationen af denne kategorisering ønsker vi at give et nuanceret billede af de unges grupperinger. Vi anbefaler samtidig, at man også kategoriserer de unge efter deres ressourcer, gode vilje og konstruktive sider i arbejdet med de unges og boligområdets udvikling.

Den første gruppe unge mænd står langt fra mainstreamsamfundet. Gruppens medlemmer er meget kriminelle og dedikerede til gadens anerkendelseskriterier. Det er således kriminalitet og bandetilknytninger, der giver status blandt de unge. Gruppen er reelt set lille, men kan have en enorm negativ indvirkning på andre unge (og på hele boligområdet).

Den anden gruppe unge mænd har erfaringer med kriminalitet og oplevelser af eksklusion og marginalisering. Det, der afskærer denne gruppe fra den første, er, at de gerne vil ud af miljøet og ind i mainstreamsamfundet, typisk når de når 20-25-års alderen. Gruppen er væsentlig større end den første gruppe.

Den tredje gruppe unge mænd kan karakteriseres ved at have deltaget i gadelivet i teenageårene, men er i mindre grad ekskluderet fra mainstreamsamfundet og er mindre kriminelle. De unge i denne gruppe er i gang med eller har fået sig en uddannelse eller et arbejde og deltager derved i mainstreamsamfundet.

Den fjerde gruppe unge mænd er i gang med eller har fået sig en kortere eller længere uddannelse. Den eksklusion, de måtte opleve, er fortrinsvist fordomme i hverdagen, diskrimination på diskoteker og lignende. De er derved ikke ekskluderet fra mainstreamsamfundet, men er derimod en del af det. De deltager i gadelivet, men mest på et socialt plan, hvor de udveksler erfaringer og historier. Småkriminalitet og slagsmål er undtagelsestilfælde. Denne gruppe er forholdsvis lille, hvilket skyldes, at de som klarer sig i mainstreamsamfundet normalt ikke deltager i gadelivet.

⁷http://www.justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Arbejdsomraader/Forskningsrapporter/2011/Foerste_led_i_foedekaeden.pdf

⁸Wellendorf & Cakmak 2007: 19

⁹Wellendorf & Cakmak 2007: 21

Den femte gruppe unge mænd hænger ikke ud på gaden, men bruger eksempelvis gaden til at spille fodbold med deres venner. De er velfungerende drenge, der ud over at passe deres skole bruger tid på eksempelvis sport eller et fritidsjob. De er vokset op i samme udsatte boligområde, som de unge i de andre kategorier. Derfor er de ofte involveret i en række forebyggende indsatser, fx lommepegejob og gadesport, men de er hverken kriminelle eller på kanten af kriminalitet.

Dette kapitel handler hovedsageligt om unge i kategori 1-3, men i rapporten som helhed – og især i casebeskrivelserne i kapitel 4 – figurerer unge fra alle fem kategorier.

To verdener – familien og gaden

Unge i udsatte boligområder er ofte vokset op i store familier, der bor småt. For manges vedkommende kan der være stor forskel på den hverdag, de selv er en del af, og den hverdag, deres forældre oprindeligt kommer fra. Blandt andet derfor søger unge mod gaden – i ønsket om at finde deres eget fristed og fællesrum, hvor de kan udfolde sig og afprøve nye identiteter. Forskellen mellem hjemmet og gadelivet kan imidlertid være så stor, at flere af de unge mænd betegner pendlingen mellem bolig og gademiljø som et skifte i personlighed og et liv i to verdener. Den store distance mellem hjem og gadeliv betyder samtidig, at forældrene ofte ikke ved, hvad de unge laver, og at mange af de unge mænd stort set passer sig selv.

Mange forældre forholder sig ikke til, hvad der foregår derude. Forældrene er meget tit fraværende, når det kommer til institutioner, som skoler og klubber, og i forhold til hvad der foregår på gaden. Raed Asad, klubmedarbejder i Fairplay i Høje Gladsaxe.

Forældrene til de unge vil i de fleste tilfælde deres børn det bedste og er ofte fanget i et dilemma mellem ønsket om, at deres børn har venskaber og fællesskaber med andre unge, og ønsket om at holde deres sønner væk fra et dårligt miljø og kriminalitet. De fleste familier vil gøre meget for, at deres sønner ikke havner i et ukonstruktivt miljø, men samtidig mangler mange viden om, hvad der foregår på gaden – blandt andet fordi de unge holder en masse ting skjult for deres forældre, hvilket er med til at forstærke distancen mellem hjem og gadeliv. Afstanden betyder, at de unge ikke kan være "sig selv" derhjemme og i mangel på bedre opholdsrum mødes på gaden med ligesindede.

Jeg har oplevet, at de ofte har svært ved at tale om tingene, hvis der er sket noget i deres liv. De fortæller jo heller ikke forældrene noget. De er flove over, at de ikke lever op til forældrenes forventninger. Lissi Rasmussen, Katalysator.

Normalt har man forældre i ryggen, som forventer du gør et eller andet. De bakker dig op. Den opbakning mangler lidt hos de her unge. Derfor mangler de ofte selvtillid. Sarah Falster, gadeplansmedarbejder, Kvisten.

Oplevelsen af eksklusion og stigmatisering

De unge mænds oplevelser af negative fordomme starter allerede i de helt små klasser og fortsætter i ungdomsårene. Det kan fx være sværere for dem at skaffe fritidsjob og lærepladser sammenlignet med etniske danskere. På Indre Nørrebro oplever de unge med anden etnisk baggrund over en kam at blive visiteret på gaden af politiet – uanset om de er kendt at politiet eller ej – samtidig med at deres etnisk danske venner ikke bliver visiteret. De unge bliver kede af det, når de oplever, at deres boligområde sættes i forbindelse med kriminalitet i medierne. I skolen oplever mange, at de ikke kan leve op til de krav, der stilles, og allerede tidligt er de bagud, ofte pga. mangelfuld sprogstimulering og omverdenforståelse. Ofte betvivler de unge deres egen begavelse, og i skolen bliver de bekræftet i selvforståelsen af at være ballademagere og ikke-danske. Denne selvforståelse danner ramme om fællesskaberne i og uden for skolen.

Vi er ikke på ghettolisterne i Høje Gladsaxe. Men der er en tendens til psykisk ghettoisering. 'Vi gør, som de gør i ghettoen'. Det kan man mærke. Raed Asad, klubmedarbejder i Fairplay.

Ifølge sociologen Aydin Soei vælger mange unge fra udsatte boligområder at lyve om deres bopæl, fx når de er ude i nattelivet, for at undgå fordomme og stigmatisering. Det store – og ofte negative – fokus på "udsatte" boligområder og "ghettoer" samt en til tider barsk politisk udlændingeb debat skaber ligeledes vrede og frustration blandt de unge. Lissi Rasmussen, Katalysator, bakker denne pointe op:

Der er mange, der læser Metroxpress hver dag og ser nyheder, så de følger med, i hvad der sker. De er godt informeret. De ved godt, hvad der bliver sagt om dem i medierne. Hvis politikkerne siger negative ting om dem, jamen så går det lige ind. Det er med til at holde fast i vreden.

Også unge fra udsatte boligområder, der på alle måder lever et sundt og konstruktivt liv med uddannelse og arbejde, oplever, at de blive sat i bås med de kriminelle gadedrenge. Den negative opmærksomhed, fx i medierne, stigmatiseringen i skolen, i nattelivet og på arbejdsmarkedet kan således være med til at skabe negativ selvopfattelse og vanetænkning blandt dem, der ellers klarer sig godt.

Mange unge er gode til at ignorere negative oplevelser og fordomme og i stedet fokusere på at tage en uddannelse, undslippe stigmatisering og modtage anerkendelse fra mainstreamsamfundet¹⁰. Blandt andre unge, især dem der klarer sig dårligt i skolen, vokser modstanden, og de føler sig som ofre, er yderst sensitive over for modstand og har generelt paraderne oppe, når "systemets" medarbejdere møder dem.

Gaden som rum for fællesskab – modkultur og forståelse af aggressiv adfærd

Ofte starter de unge en søgen efter et fællesskab allerede i de tidlige teenageår, hvor det er "sejt" at hænge på gaden. Det lokale indkøbscenter er ofte mødested i mange udsatte boligområder, men det kan også være en fodboldbane, et læskur, en parkeringsplads eller et gadehjørne, der udgør hængeudstedet.

Det er ikke et specielt glamourøst og indholdsfyldt liv, de unge lever på gaden. Dybest set keder de sig ofte, og tilstanden kan hurtigt føre til handlinger, som giver de unge spændning og adrenalin; de råber, ryger hash, hænger ud ved deres ulovligt parkerede biler, provokerer og spiller op til hinanden og forbipasserende. Handlinger, der af områdets øvrige beboere kan opleves som utryghedsskabende og grænseoverskridende.

Folk var utrygge ved, at vi stod i Nivåcenteret. Vi var ofte 10-20 styk. Vi stod der ikke for at genere folk, men vi kunne godt se, at vi gjorde det. Ung mand fra Nivå.

Mange drenge bliver kategoriseret som ballademagere, fordi de udviser den maskulinitetsform, det kræves i det lokale miljø¹¹. Gilliam.

De fysiske og verbale omgangsformer, som andre oplever som ballade, kan for de unge derimod være dét, der former de unges identitet og position i gruppen og giver status og respekt. Det bliver "fornuftigt" at lave ballade og overgive sig til fællesskabets "logik". Desto mere ballade, desto højere status. De unges omgangstone og jargon kan nemt forarge, men der er en stor risiko for, at man som udefrakommende går glip af værdifulde informationer, hvis man blot lader sig provokere og ikke forsøger at forstå.

Når der bliver råbt: "Jeg flækker dig", er det ofte ikke en trussel, men snarere en måde at sige: "Hold mund" på. Og: "Det er sgu rigtigt!" udtrykkes indimellem som: "Min mor er en luder, hvis jeg lyver!"¹². Det kan være svært for de unge at sætte deres tillærte "gadesprog" til side, og de hårde ord og den voldsomme adfærd kan ofte få konsekvenser.

Mange af de unge, jeg møder, kan ikke omstille deres sprog, fra det de taler med vennerne på gaden, til hvordan de taler fx i skolen. De har ikke situationsfornemmelse. Yassine Koulij, gadeplansmedarbejder fra Nørrebro.

De unge er blevet socialiseret til et gademiljø, der kan gøre det svært for dem at bevæge sig ind i det konventionelle samfund. Den "gadekapital", som de har opbygget, kan stort set ikke bruges uden for deres egne kredse, og det kan give store udfordringer, når de unge eksempelvis skal i arbejde eller starte på en uddannelse.

Faren er, at drengene med livet på gaden bevæger sig i retning af generel marginalisering i forhold til samfundsmæssige institutioner som skolen og organiserede fritidsaktiviteter¹³. Wellendorf og Cakmak.

Fællesskabet på gaden, sproget, attituden og adfærden er ofte bygget op omkring at være ikke-dansk, ikke-integreret og ikke-skoleinteresseret. Så dem, der faktisk ønsker sig en uddannelse, skal gå en svær balancegang mellem at klare sig godt, samtidig med at være en del af et fællesskab, hvor det ikke er accepteret¹⁴. Gilliam.

At være venner med kriminelle

Selv for de unge, som ikke er kriminelle, er det svært at undslippe gadelivets skyggesider. Holder man fast i barndomsvennerne – de "brødre", man er vokset op sammen med – risikerer man også at blive sat i bås med ballademagerne. Det dilemma tackles på forskellige måder: Nogle vælger bevidst at holde sig væk fra den kriminelle omgangskreds, andre lærer at balancere de to forskellige liv, hvor de er sociale med kriminelle venner, men holder sig væk fra selv at begå kriminalitet.

Jeg tror, at det, der er så svært at forstå ved Høje Gladsaxe for folk udefra, er, at Høje Gladsaxe er en lille landsby. Alle her kender hinanden, og når man har det forhold til hinanden, og når der så er nogle, der vælger den kriminelle vej, så er man jo stadig barndomsvenner. Vi kigger ikke på hinandens baggrund. Man tænker ikke: 'Han er kriminel, og jeg er ikke kriminel'. Bare fordi nogle er kriminelle, betyder det ikke, at man ser ned på hinanden. Man kan jo sagtens bare sidde og drikke en kop kaffe sammen. Gymnasiedrenge fra Høje Gladsaxe.

¹⁰ Soei, 2007: 75.

¹¹ Gilliam 2015: 358.

¹² Wellendorf & Cakmak 2007: 20

¹³ Wellendorf & Cakmak 200: 11

¹⁴ information.dk/indland/2009/10/skolen-skaber-proever-undgaa

“Vi er ikke på ghettolisterne
i Høje Gladsaxe. Men der
er en tendens til psykisk
ghettoisering. ‘Vi gør, som
de gør i ghettoen’. Det kan
man mærke.”

*Raed Asad,
klubmedarbejder
i Fairplay*

For drengene i Høje Gladsaxe er kriminaliteten en slagside, som de aktivt vælger fra. For andre kan det føles svært, nærmest umuligt, ikke at komme til at kopiere ugeringerne.

Jeg er blevet træt af at bo her. I fremtiden skal jeg i hvert fald ikke bo her. Det er ikke et godt sted for mine børn (...) i Kokkedal bliver man kun kriminel. Alle dem, der er hernede, er kriminelle. Alle sammen. Ung mand fra Kokkedal.

Det der med at forlade sine venner for at tage en uddannelse, det er svært for dem. De trækker hinanden ned i de fællesskaber. Sarah Falster, gadeplansmedarbejder på Nørrebro.

Fællesskabet på gaden, når det er værst, fastholder de unge i kriminalitet og sump. En ung mand fra Nivå, der i dag er under uddannelse, fortæller, hvordan han som ung dreng hang ud i det lokale center med de lidt ældre. I dag har han ikke meget positivt at sige om det fællesskab, han dengang var en del af. De unge drenge føler måske, de har 20-30 venner, men det er ikke "rigtige" venner, fortæller han:

Det er et falsk sammenhold i centeret. Det har ikke rigtig værdi, og man får ikke rigtige venner dér. De rigtige venner kommer andre steder fra. Det vigtigste, man kan gøre for de unge mænd, er at sørge for, at de ikke har en interesse i at stå ved centeret.

Blandt mange af de ældste unge eksisterer der et ønske om, at deres yngre brødre ikke tager del i gadelivet. Raed Asad, klubmedarbejder i Høje Gladsaxe, fortæller, at bandemedlemmer betror ham, at de ikke ønsker, at deres brødre skal gå samme vej som dem. Men, fortæller Raed Asad, det har sjældent en effekt, da det primært er de unge mænds handlinger, som de yngre drenge kopierer, og ikke deres holdning.

Danskhed – splittet mellem to identiteter

Mange af de unge mænd føler sig splittet mellem to identiteter – deres minoritetsbaggrund og den "danske" identitet. Ahmad fra Høje Gladsaxe giver et generelt billede af de unge med minoritetsbaggrund, som er opvokset i Danmark. Han fortæller, at han af og til ikke føler, at han kan være sig selv, når han er sammen med etniske danskere, men forsøger at tilpasse sig bedst muligt. Derved er han selektiv i forhold til, hvor meget af kulturen han ønsker at tage til sig:

Jeg er opvokset med én kultur, og i Danmark er der en anden kultur, og det har jeg det fint med, det respekterer jeg også. Og jeg følger den danske kultur. Men når jeg følger den, så er jeg ikke mig. Jeg prøver at tilpasse mig bedst muligt. Ahmad fra Høje Gladsaxe.

Multietniske områder kan være tiltalende for de unge mænd, fordi de netop kan være en del af begge fællesskaber – fællesskabet for de ligesindede minoritetsgrupper og det danske fællesskab. Det handler ikke nødvendigvis om at have tilhørsforhold til forældrenes hjemland, men snarere om at være en del af en kultur, med egne værdier og holdninger.

Sadia Khan, der er psykolog og til dagligt arbejder med de unge mænd fra udsatte områder, fortæller, at mange af dem lander i en identitetskrise. De har to "halve" identiteter, som de i virkeligheden ikke ved særligt meget om eller er gode til at manøvrere i.

Mange af de unge vælger at komme ind i en gruppe, fordi det er en måde at komme ud af deres identitetskrise på. Den ene er familien og deres kulturelle baggrund, den anden er den danske identitet. Der er jo krav fra begge sider. Så i gruppen former de en tredje identitet, som de kan kalde deres. Sadia Khan, psykolog.

Tilhørsforholdet til deres forældres hjemland beskriver de unge ofte som et dilemma: I Danmark bliver de opfattet som fremmede, og i deres forældres hjemland bliver de set som "hvide" turister.

Manglende mobilitet og stærk stedstilknytning

Når man ikke føler sig som en del af det store fællesskab, selvom man gerne vil det – når man ikke kan komme ind i varmen – så søger man ind i de områder, man er opvokset i, blandt de venner, man er vokset op med. Lissi Rasmussen, Katalysator.

Jo mere de unge mænd oplever eksklusion fra samfundet, jo stærkere bliver deres territoriale sammenhold. Sociologen Aydin Soei betegner det bydelsnationalisme. De unge sammenligner deres bydel med en lille landsby, hvor sammenholdet er stærkt, og hvor man kan få alt, hvad man drømmer om; venner, plads, butikker, klubber, skoler, fodboldbaner etc. De unges loyalitet til og glorificering af bydelen kan virke ekstrem, især når de anser andre bydele og andre grupperinger som "ringere" eller som deciderede "fjender".

Den stærke tilknytning til et specifikt kvarter og fællesskab betyder også, at nogle unge sjældent bevæger sig udenfor og derfor aldrig oplever andet end det miljø, de bor i og er opvokset med.

Bare det at gå på den anden side af Nørrebrogade kan være nok. De ved slet ikke noget om byen. Vi skulle på et tidspunkt til Fyn, og mange spurgte, om de skulle have pas med. Sarah Falster, gadeplansmedarbejder på Nørrebro.

De unge bliver fastlåst, og deres omverden udvider sig ikke. På den ene side "tilfredsstilles" de ved bydelen, ved det velkendte og gruppen, på den anden side har de svært ved at navigere i sproget, omgangsformen og påklædningen andre steder end

“derhjemme”. Raed Asad, klubmedarbejder i Høje Gladsaxe, forklarer, at en stor del af det pædagogiske arbejde handler om at udvide de unges horisont. De skal ud af deres ”komfortzone”, se og lære hvordan man bruger byen, og ikke kun fastholdes i deres kvarter.

Religion tilbyder et fællesskab

Mit indtryk er, at når nogle af de unge bliver en del af en gruppering, er det ikke på grund af ideologien eller religionen – det handler om at komme fra den ene gruppering til den anden. De er fællesskabssøgende. Sadia Khan, psykolog.

Kriminalitet er en tiltrækningskræft i udsatte områder, der tilbyder et fællesskab og succesoplevelser. Men det er efterhånden velkendt, at der også findes andre ting, som appellerer til de unge. En ung mand fra Blågårdskvarteret på Nørrebro i København fortæller, hvordan han tidligere har været involveret i kriminalitet, men ligesom en del andre unge i området er blevet religiøs.

Sådan er jeg ikke mere [ballademager, kriminel red.]. Jeg er taknemmelig for det, jeg har nu [et religiøst fællesskab red.]. Tidligere grinte mine venner af mig, fordi jeg tog mig sammen, men sådan er det ikke længere.

Ifølge den unge mand er der en stigende tendens til, at de unge skifter gadefællesskabet ud med et religiøst fællesskab. Unge, som bliver religiøse, oplever desuden, at de kan bevæge sig mere frit rundt i byen uden at være bange for rivaliserende bander. Religiøse grupperinger som fx Hizb ut-Tahrir, Kaldet til Islam og salifisterne har, fortæller en række af vores informanter, større og større succes med at hverve kriminelle unge. Én af dem er en ung mand, der er tilknyttet Hizb ut-Tahrir, og som går til en række møder og undervisning i Islam. Her har han truffet en række forbilleder i form af tidligere bandemedlemmer, som han har kunnet spejle sig i – de har nemlig selv gennemgået forandringen fra kriminel til ikke-kriminel:

Jeg havde ikke været gift eller taget min uddannelse seriøst, hvis det ikke havde været for dem. Fortæller den unge mand fra Nørrebro.

Fatih Alev fra Dansk Islamisk Center er dog kritisk over for fx Hizb ut-Tahrir, som han mener er en voksende politisk-religiøs bevægelse:

Den måde, man bliver indoktrineret på, gør det meget svært at komme ud af det igen. Jeg kender nogen, der har meldt sig ud af Hizb ut-Tahrir, og som så kom i krise, fordi de ikke kunne skelne imellem, hvad der var Islam, og hvad der var Hizb ut-Tahrir.

Fatih Alev ser gerne, at religion og islam fremover bliver redskaber til at få unge mænd ud af kriminalitet, men erkender, at de mere ”moderate” grupperinger bør tage ved lære af fx Hizb ut-Tahrir-metoder, dog uden skelnen mellem ”dem og os” og ”rigtige” og ”forkerte” muslimer.

De unges mænds fremtid

I bagklogskabens skarpe lys indser de, at de har investeret i et forkert liv, at de har truffet valg, som har store konsekvenser for dem, som på mange måder stadig forhindrer dem i at få det liv, de gerne vil have. Kalkan 2014: 75.

Det er ikke just en lys fremtid, som de unge mænd, der har brugt ungdomsårene på gaden, går i møde. Det opdager de typisk selv i 20-25-års alderen, hvor mange af dem gerne vil videre i livet, stifte familie og have et job. Tilknytningen til barndoms kvarteret og gadefællesskabet gør det ofte svært at ”komme efter” det tabte og starte uddannelse eller arbejde. Plettede straffeattester hjælper heller ikke på sagen.

Spørger man de unge, der er lykkedes med at bevæge fra sig gade til normalsamfund og har startet uddannelse eller job, er dét at komme væk fra gaden helt afgørende. Helt lavpraktisk har de simpelthen mindre tid til gadelivet, hvis de påbegynder en uddannelse og/eller et arbejde:

Grunden til at jeg stoppede var, at jeg pludselig havde gymnasiet og et arbejde, så jeg havde ikke tid til at være herude. Ung mand fra Høje Gladsaxe.

For en ung fra Nivå blev afstanden til den gamle gruppe afgørende:

Vi er mennesker, vi tænker jo. Men vi tænker ikke, når vi er i grupper. Det, der hjalp mig ud af bandelivet, var uddannelse. På de to år er du væk fra den gruppering, du plejer at være en del af. Det er den måde, du kommer ud af det på. Når du bare går rundt på gaden, så bliver du mere og mere fucked up.

De fleste unge drømmer om et andet liv end gadelivet, og heldigvis er der også mange, der er i gang med at uddanne sig – fx til pædagog ud fra en drøm om at bruge egne erfaringer til at påvirke de yngre og kriminelle unge i en rigtig retning. I de udsatte boligområder får 66 % af de 20-årige en ungdomsuddannelse, imod 81 % af de unge på landsplan. Men andelen af de unge i udsatte boligområder, som får en uddannelse, stiger heldigvis¹⁵.

Kendetegnende for mange af de unge, som er under uddannelse, er, at det har krævet store fravalg og stor viljestyrke at løsrive sig fra gadelivet. Ofte har det betydet, at de har måttet vælge vennerne og det netværk, som de var en del af på gaden, fra. Men for det bedre.

¹⁵På vej frem, rapport udgivet af CFBU i år 2015

<http://www.cfbu.dk/udgivelser/rapport-pa-vej-frem-en-analyse-af-uddannelsesmoenstret-for-unge-i-udsatte-boligomrader/>

Kapitel 4

Cases

Som inspiration til at skabe udviklende og konstruktive forhold for unge mænd i udsatte boligområder præsenterer vi her syv cases, der alle rummer metoder og tiltag, der bidrager til at bevæge unge i udsatte boligområder ind fra kanten.

Hovedpersonerne

Der er stor forskel på, hvilke unge de syv cases arbejder med – om de er under eller over 18 år, om der er tale om ressourcestærke og ikke-kriminelle unge (casen Ghet2business), om fokus er at blande ressourcestærke unge med unge i gråzonen (casen Ung til Ung), eller om omdrejningspunktet er hårde kriminelle bandemedlemmer (casen Comeback Industries).

Syv cases

Ghet2business og **Ung til Ung** er to eksempler på, hvordan både de unge og lokalområdet løftes fysisk, menneskeligt og socialt. Der opstår nye fællesskaber, der udføres område-forskønelser, og der iværksættes flere aktiviteter, som på forskellige måder er med til at øge trygheden i boligområderne og give de unge nye kompetencer samt nye roller i lokalområdet.

Street Society og **Gadeværkstedet i Kvisten** er begge eksempler på, hvordan unge mænd bruger byen og finder sig i gadebilledet på nye måder – her vendes det destruktive ophold til et konstruktivt ophold via gadesport eller et arbejde med biler. Street Society er desuden et eksempel på, hvordan sport udvider de unges horisont og netværk og ændrer deres adfærd i byen.

Comeback Industries er ét af få eksempler på en indsats, der arbejder med de hårdeste kriminelle unge fra bandemiljøet. Ved hjælp af boksetræning og helhedsorienteret undervisning lærer de unge først at tage vare på egen krop. Derfra bygges de op fagligt med henblik på at få et arbejde.

Kokkedal Ungdomsklub er et eksempel på, at de unge kan komme til at indgå i et velfungerende klubfællesskab, i kraft af at de kommer væk fra gaden og ind i rammer, som både kommunaldirektør, politidirektør, ansatte og voksne fra området samarbejder om.

Casen fra Askerød ser nærmere på et lokalt tværsektorielt samarbejde mellem kommunale, almene og private aktører samt politiet. Denne case er et eksempel på, at den enkelte aktør ikke kan udvikle løsninger og skabe konstruktive forhold for unge i udsatte boligområder på egen hånd, men at det kræver samarbejde, koordinering og fælles fodslag i forhold til pædagogik og relationsdannelse mellem professionelle og unge, hvis de unge skal løftes.

Ghet2business

Ghet2business er et initiativ, der hjælper unge i boligområdet Nivåhøj i Nivå med at komme i fritidsjob. Fritidsjob, som går ud på at skabe forskønnelse i deres nærområde – til glæde for alle områdets beboere. For et par af drengene har Ghet2business desuden været en affyringsrampe mod medbestemmelse i boligområdet og til opstarten af deres helt egen virksomhed. Fritidsjob kan føre meget godt med sig. Mehmet og Burak startede med simpel fritidsjobtræning i Ghet2business og er i dag håbefulde businessgutter med egen internetshop.

Sted: Nivåhøj i Nivå
Indsats: Fritidsjob

38

Mehmet og Burak på arbejde.

Fritidsjob leder til uddannelse og job

I Nivåhøj var fritidsjob ikke en del af de unges bevidsthed indtil for få år siden, fortæller Paulus Ekstrand, som er SSP-koordinator og ansvarlig for Ghet2business. Som i mange andre udsatte boligområder brugte en stor del af de unge deres fritid på at hænge ud nede ved centeret. Få unge havde et fritidsjob, og når de unge endelig forsøgte sig, var det ofte forbundet med et nederlag, da de ikke var klar til at varetage et rigtigt job. Sådan var det i hvert fald indtil 2015, hvor Ghet2business opstod.

Fritidsjob er ikke til at komme udenom, når det handler om at give unge i udsatte områder et skub i den rigtige retning mod uddannelse og job. 67 % af unge med fritidsarbejde i alderen 13-18 år har fem år senere afsluttet en ungdomsuddannelse. Blandt unge uden fritidsjob er tallet blot 43,7 %¹⁶. Desværre er der betydeligt færre unge i udsatte boligområder, der har et fritidsjob i forhold til resten af Danmark. Blot 24 % af de unge i udsatte boligområder har et fritidsjob, hvilket er halvt så mange som på landsplan, ifølge CFBU (Center for Boligsocial Udvikling).

Projektet med at skabe fritidsjob til de unge startede i regi af helhedsplanen Nivå Nu og Ungfredensborg i 2014. Her giver man unge mellem 13 og 17 år mulighed for at arbejde efter skole. De unge, som deltager i Ghet2business, er ikke kriminelle, men for størstedelens vedkommende helt almindelige unge, der har det til fælles, at de er vokset op i et udsat boligområde.

De unge "ansættes" i en række områdeforskønnende projekter, som er forhåndsgodkendte af Ghet2business. Arbejdet skal være reelt, og så skal det være synligt og gøre noget godt for områdets øvrige beboere. Projektet har indtil videre modnet og hjulpet de unge i en grad, så langt størstedelen er blevet klar til at få et reelt fritidsjob. Ni unge er i gang med et forløb hos Ghet2business, og 26 har allerede gennemført et. Ud af disse har 22 skaffet sig et ordinært fritidsjob, og blandt dem er der udklækket to store business talenter. Dem vender vi tilbage til.

"De skal ud, de skal se, de skal gøre"

For at få job gennem Ghet2business skal de unge indsende en ansøgning og derefter møde op til en samtale. "Det lyder umiddelbart simpelt, men i realiteten er det en ret stor barriere for en del unge, der simpelthen ikke magter det", fortæller Paulus Ekstrand. "Ansøgningen er naturligvis vigtig, fordi den er det centrale element på det reelle arbejdsmarked, men også fordi de unge skal forstå, at tingene ikke bare kommer til dem". Helhedsplanens medarbejdere hjælper de unge med at skrive ansøgningen, og efter samtalerne får hver enkelt feedback på, hvordan de klarede det, hvad de kunne gøre bedre, om de gav ordentlig hånd og om de holdt øjenkontakt.

Når ansøgningen og samtalen er overstået, begynder de unge på arbejdet. En af de ting, de har brugt meget tid på hos Ghet2business, er området omkring basketballbanen ved den lokale folkeskole. På en såkaldt tryghedsvandring blev netop det område af flere beboere beskrevet som utrygt. For at imødekomme denne opfattelse hos naboerne arbejder drengene i Ghet2business med at åbne området mere op. Der bliver fjernet bøgehække og hegn, de har foretaget nedrivningsarbejde, der er blevet malet et Nivå Nu-logo på helhedsplanens facade, drengene har bygget plantekasser og sågar en veranda, der er arrangeret fodboldturnering for 6-12-årige i området, grillfest og meget mere. Alt arbejde bliver så vidt muligt udført med kyndig vejledning fra en voksen.

"Det fungerer godt, når de unge og beboerne kan se, at der bliver lavet noget konkret og fysisk i deres boligområde", fortæller Frederik Gehrke, medarbejder i helhedsplanen Nivå Nu. Paulus Ekstrand uddyber: "Det betyder noget og giver de unge en stolthed over at have været med, og det har på mange måder en helt anden effekt end skolearbejde. De skal ud, de skal se, de skal gøre". Ifølge Paulus Ekstrand er det også den bedste måde at sikre, at tingene ikke bliver ødelagt: "Det nytter jo ikke at smadre ruden ved siden af det sted, hvor du netop har været med til at bygge noget op". De unge får løn og arbejder ofte to til fire timer om ugen, så det ikke går ud over skolen. I ferierne må de arbejde mere. "Det handler ikke bare om, at de skal have noget at give sig til, men at de unge via Ghet2business kommer til at snuse til arbejdsmarkedet og konkrete ikke-boglige erhverv", fortæller

¹⁶http://www.ugebreveta4.dk/fritidsarbejde-giver-bonus-hele-livet_14019.aspx og <http://www.foreningen-nydanske.dk/site/sites/default/files/Fritidsjob%20for%20fremtiden.pdf>

Paulus Ekstrand, der håber, at de unge vil blive inspireret til eksempelvis at blive gartnere eller håndværkere.

Det arbejde, Ghet2business finder til de unge, må ikke være konkurrenceforvridende i forhold til erhvervsdrivende i området. Efter dialog med både fagforeninger og gårdmænd i området finder de frem til en aftale om, at de unge gerne må lave opgaver, "som ellers ikke vil blive løst", hvilket typisk er forefaldende arbejde.

Vejen til karriere og indflydelse

Mehmet og Burak er to af de drenge, som i 2015 startede i Ghet2business. De er begge 15 år, går til dagligt i skole og har godt styr på deres tilværelse. "Området skal være pæner, og der skal være flere gode steder for de unge", fortalte de i deres ansættelsessamtale, som de var blevet inviteret til på baggrund af en videoansøgning, de havde udarbejdet med hjælp fra medarbejderne i helhedsplanen Nivå Nu. Efter samtalen fik de at vide, hvad der var gået godt, og hvad der var gået knap så godt. Eksempelvis var det vigtigt at give hånd og holde øjenkontakt med chefen. "Det er råd, som vi har kunnet bruge, når vi siden har mødt andre chefer", fortæller Burak. Mehmet og Burak har også fået smag for at være med til at bestemme. Via afdelingsbestyrelsen har de deltaget i møder for at få etableret en ny fodboldbane.

"Når man er ung, vil man gerne bevæge sig, ellers kommer man til at kede sig. Man skal kunne bevæge sig og være sammen med sine venner. Hvis der var en bedre boldbane, kunne man jo hænge ud der, i stedet for i centret. Kedsomhed fører til kriminalitet", fortæller Mehmet og Burak.

Ud over indflydelse i lokalområdet og et møde med det demokratiske foreningsarbejde har Mehmet og Burak fået rigtige job, efter de startede i Ghet2business. De har tilmed skabt deres egne job. Det startede med, at de hjalp den lokale Spar-købmand i Nivåcentret med at indsamle indkøbsvogne, der var blevet efterladt rundt omkring i området. Drengene kender hver en krog i boligområdet, så det var en oplagt tjans for dem – og købmanden sparer masser af penge for hver indkøbsvogn, han ikke skal erstatte.

Ud over en reel løn soler de sig i den anerkendelse, de får fra de andre beboere i området, fortæller Burak: "Folk bliver glade for vores arbejde. Vores venner sidder bare derhjemme eller i centeret, men vi bliver kendte i Nivå".

Mehmet og Burak har i den grad fået blod på tanden. Ved siden af lønarbejdet har de startet deres egen netbaserede virksomhed Bullgaming.dk, hvorfra de sælger gamer-udstyr på nettet, fx tastaturer, mus, gamepads, headsets etc. Pengene til indkøb af varer og etablering af hjemmeside kommer fra arbejdet i Spar og Fakta. I sommeren 2015 havde de deres egen sælgerbod til Gonzo GGFestival, der er en computerspilfestival, hvor de solgte rub og stub af deres medbragte varer.

Selve initiativet Ghet2business, som var med til at kickstarte Mehmet og Buraks kometagtige businesskarriere skulle egentlig stoppe med udgangen af 2016. Men spørger man Frederik Gehrke, så er han ikke i tvivl. Det kommer til at fortsætte: "Det er noget af det, jeg har været med til, som fungerer allerbedst. Du har de unge tæt på, når du arbejder med dem, du kan forme dem og sætte standarden for, hvad det vil sige at have et arbejde. Hvis de lærer det, har de langt bedre forudsætninger for at indgå på det ordinære arbejdsmarked".

Ung til Ung

Hvordan bevæger man de unge væk fra kriminalitet og bander og ind i et konstruktivt, aktivt fællesskab i et udsat boligområde? I Høje Gladsaxe har opskriften på succes hverken været flere pædagoger, gadeplansmedarbejdere, rollemodeller eller mentorer. Det har i stedet været de unge selv, der har gjort en indsats, og som har fundet en ny kurs for, hvordan de gør brug af deres ressourcer.

Sted: Høje Gladsaxe

Indsats: Fritidsaktiviteter

41

Byens Arena. Jannick, Mark, Suleman, Sevin og Nabaa fra Ung til Ung-projektet.

I Høje Gladsaxe kæmpede man indtil for få år siden med ungdomsklubber, der lukker sig om sig selv, brandstiftelser, bandeuligheder og konflikter. I sidste ende gav dette anledning til forandringer i ungdomsklubben Fair Play, fordi man fra kommunens side ønskede at åbne klubben op. Fair Play skulle ikke længere være for de få og hårdeste unge, som med tiden gradvist havde overtaget klubben, men først og fremmest for den store gruppe af unge, der ikke var banderelaterede og/eller kriminelle. Dette blev starten på projektet Ung til Ung.

Ung til Ung henvender sig til de mange klubløse unge drenge og piger mellem 17 og 22 år, og formålet er først og fremmest at mobilisere et stærkt netværk af unge i Høje Gladsaxe. Der er tale om et synligt fællesskab, der fungerer som alternativ til banderne, hvor unge sammen med andre unge sætter aktiviteter i gang i deres lokalområde, og hvor de unge samtidig bliver styrket i de ting, de er gode til.

De unge deltagere i Ung til Ung fortæller med stolthed om den proces, de i fællesskab har gennemgået, siden projektet startede. De fortæller om at finde troen på sig selv og glæden ved at hjælpe andre, og om hvordan de unge løfter hinanden igennem fællesskabet. To år efter projektet startede, er samtlige 40 unge enten i uddannelse eller arbejde, og alle har holdt sig ude af kriminelle aktiviteter. Samtidig er klubben Fair Play blevet et socialt samlingspunkt i området for en større gruppe drenge og piger.

Ung til Ung-metoden er en bred betegnelse for tilgange, hvor unge arbejder sammen med andre unge om et givent projekt eller en tematik. Tesen er, at unge har større gennemslagskraft end voksne, og at unge derfor påvirkes mere af andre unge. Der findes mange varianter af metoden, og i Høje Gladsaxe har de særligt været inspireret af projektet Unge4Unge i Århus og af Fryshuset i Stockholm. Begge projekter fokuserer på unge, der er i risikozonen for at havne i kriminalitet.

Ugentlige møder bliver til udflugter og arrangementer

Da Ung til Ung startede, optog man 15 unge fra området. I dag er der ca. 40 unge med i projektet. Flere af de unge har problemer derhjemme eller i skolen, mens andre klarer sig godt.

Som en del af projektet har man undervejs opkvalificeret de unge med kurser i alt fra projektledelse og konfliktmægling til førstehjælp. De unge afholder et ugentligt møde, hvor de helt efter reglerne laver en dagsorden, vælger en ordstyrer og en referent. Til det ugentlige møde planlægger de unge aktiviteter både i og uden for området. I alt har Ung til Ung siden sin opstart afholdt 156 aktiviteter og arrangementer, der spænder lige fra fodboldturneringer, foredrag og udflugter til store projekter som eksempelvis koordinering af en indsamling til fordel for flygtninge. Anna Rytter, der er ansat af kommunen som projektleder for Ung til Ung, er begejstret over den udvikling, som hun mærker hos de unge: "På to år har ambitionerne virkelig rykket sig. I starten kunne de unge kun bistå forskellige allerede planlagte aktiviteter, fx ved at smøre sandwich, når der var fester. I dag står de for det hele: fra den indledende planlægning til selve afviklingen af selv store arrangementer og udflugter".

¹⁶http://www.ugebreveta4.dk/fritidsarbejde-giver-bonus-hele-livet_14019.aspx og <http://www.foreningen-nydansker.dk/site/sites/default/files/Fritidsjob%20for%20fremtiden.pdf>

Byens Arena i Høje Gladsaxe.

Unge kræver plads og spillerum

Byens Arena er et aktivitetsstrøg, der i 2012 blev omdannet fra at være en parkeringsplads til at være et byrum med minigolf, aktivitetsredskaber og plantekasser. Ung til Ung har arbejdet på at skabe bedre sidde- og opholdsmuligheder på strækningen, der blev grundlagt med høje designambitioner, men som manglede brugere og brugsværdi.

Arbejdet med Ung til Ung kræver, at de unge får plads og spillerum i et boligområde, hvor der ikke nødvendigvis er den stor interesse i, at de unge skal fylde noget i det offentlige rum. "Unge larmer og fylder meget – det må man acceptere i boligområderne, hvis et projekt som Ung til Ung skal lykkes", påpeger Helle Jelstrup, der er leder af Social Koordinering i Gladsaxe Kommune. Ung til Ung har derfor også arbejdet med at udvide beboernes tolerancetærskel over for unge, fx ved at forskønne og forbedre Byens Arena, hvor de har været med til at etablere en række nye siddemøbler, ligesom de i løbet af sommeren stod for udsmykningen af en større del af området.

**In my hood
true friends
make me feel
good**

44

Aktivitetsbutik i centeret

Birgül El-Caney fortæller om en række af de projekter, som Ung til Ung har været med til at sætte i gang. De går meget op i, at projekterne og initiativerne er synlige og inspirerende for området og for andre unge.

Ud over et par enkelte butikker og et supermarked er det lokale center nærmest øde og sygner forfaldent hen. Og dog. De unge har nemlig indrettet et tomt butikslokale i centeret som deres fællesrum og vindue udadtil. "Vi bruger det til at mødes i", fortæller Suleman, én af de unge, og peger rundt på en masse billeder, der hænger på væggene. Billederne er fra alle de projekter, som de unge har været engageret i.

Et par af billederne er fra initiativet Unge hjælper Ældre. Et projekt, hvor de unge hver anden søndag tilbyder ældre fra lokalområdet hjælp til, hvad end de måtte have brug for, fx indkøb, elektronisk forståelse og assistance med digital signatur. I et andet projekt med base i butikslokalet samlede de tøj ind til syriske flygtninge. Initiativet startede egentlig hos en anden gruppe af unge fra området, der havde tilknytning til bandemiljøet. I samarbejde med Ung til Ung fik de dog sat gang i en større indsamling. Bandemedlemmerne tog deres veste af, og side om side med Ung til Ung var de dybt engagerede i projektet. Én af de unge havde så stor en succesoplevelse med projektet, at han efterfølgende fik arbejde i en nødhjælpsorganisation.

**Livet er alt for kort og
værdifuldt til at skamme
sig eller spille på
ligegyldige ting**

**No one knows my struggle
They only see the trouble**

**Selv en kriminel
fortjener en chance til**

Unges tekster på centervæggen

Hall of fame, inklusive projekter og nye venskaber

TV: Helle Jelstrup, leder af Social Koordinering i Gladsaxe Kommune, Anna Rytter, projektleder fra Ung til Ung, og Raed Asad, ungementor i Gladsaxe Kommune og klubmedarbejder i Fair Play.
TH: Indgangen til klubben Fair Play.

45

Ressourcerne kommer op til overfladen

Hvad får en gruppe af unge til at hjælpe ældre på en søndag frem for at spille computer, sove længe eller se Netflix, som så mange andre unge? Ifølge Anna Rytter er de unge blevet en del af et fællesskab, som de vokser og udvikler sig i sammen: "Den anerkendelse, de unge giver hinanden, er den vigtigste ingrediens. Derfor har de også altid rose-runder på deres møder, hvor alle skal rose sidekammeraterne".

De unge skal se og anerkende hinanden, og så skal man ifølge Helle Jelstrup også være bedre til ikke altid at fokusere på de negative historier: "Hvis man kigger efter problemer, så får man kortlagt problemer. Men det giver ingen energi eller visioner til at komme videre. Den pædagogiske dagsorden er ikke at fokusere på problemerne, men at sætte noget i gang hos den enkelte unge ved at kigge efter åbninger, som de kalder det".

Selv de mest sårbare og udsatte unge har særlige kompetencer og ressourcer, som systemet sjældent har øje for. Det er kompetencer, der er skjulte, og de skal udfoldes og tydeliggøres, siger Anna Rytter. I Ung til Ung, som er et erklæret alternativ til bandefællesskaber, kan de faktisk bruge nogle af de egenskaber, bandelivet kræver, fortæller hun: "Bandedelere har gode projektlederevner. De kan overskue et projekt fra start til slut, de er omstillingsparate, de ved, hvordan de skal motivere. Det er kompetencer, som vi også gerne vil bruge blandt de mest udsatte unge".

Mange af de unge har det svært – derhjemme, i skolen eller generelt socialt – og her kan det hjælpe at være en del af Ung til Ung. Suleman bekræfter: "Hvis det ikke går så godt derhjemme, til sport eller i skolen, så kommer vi her og får anerkendelse og energien igen". Ung til Ung er et tilbud til alle

unge i området – for de ressourcestærke og for dem, der har brug for lidt ekstra støtte, forklarer Anna Rytter, der har oplevet, at projektet har en tydelig afsmittende effekt. De mindre stærke bliver løftet af de mere stærke unge. Enkelte fortæller ligefrem, at Ung til Ung har ændret deres liv.

Nye tider i klubben

Både Raed Asad fra Fairplay og Anna Rytter fra Ung til Ung er enige i, at der er sket en positiv forandring i området og ikke mindst i klubben. Hvor det før var en klub for de hårde drenge, skal man nu kigge langt efter unge med banderelationer. Og hvis de er i klubben, er det et hurtigt visit uden tøj med bandesymboler og under nøje overvågning. For der skal ikke tales kriminalitet i klubben. De unge skal vide, at det kriminelle er uacceptabelt. Også pigernes indtog har sat sit præg på klubben og skabt en bedre omgangstone og et mere respektfuldt samvær.

Raed Asad har også bemærket, at de unges sprog har ændret sig: "Der er nogle gode holdninger i spil, og de unge gør en indsats for at opføre sig ordentligt over for hinanden". Klubben er blevet attraktiv også hos pigerne, og det er blevet naturligt, at drenge og piger er sammen om aktiviteter. "Via Ung til Ung har vi kunnet tiltrække pigerne. I dag går de unge rundt på tværs af køn, og det er ikke et issue mere. De spiller bare bordtennis", fortæller Anna Rytter. Raed Asad uddyber: "I går sad en gruppe piger og drenge sammen og snakkede om ægteskab. Bølgerne gik højt, de krydsende klinger og deres selvforståelse kom i spil. Sådan foregår det i dag".

Læs portrætter af tre unge mænd fra Ung til Ung på kennethbalfelt.org/indfrakanten/

Street Society

46

Hvordan vender man unges måde at bruge gaden på fra noget destruktivt til noget konstruktivt? Den nød er Street Society så gode til at knække, at de på få år har modtaget flere prestigefyldte priser for deres indsats. Midlet? Lidt Mozart og Shakespeare, lokale rollemodeller, en bus og et detaljeret og åbent pointsystem.

Sted: København

Indsats: Gadeport

Kareem Ahmed, Réda M'Barek og Enver Uzeiri arbejder hver for sig professionelt med udsatte unge. Kareem hos VIBO på Amager, Réda i DBU og Enver som gadeplansmedarbejder og pædagog på en bemannet legeplads på Nørrebro. Al deres fritid bruger de på hjertebarneret Street Society. Foto: Street Society

Tv: Fodboldturninger. Th: Street Society vinder Finn Nørgaard Prisen
Fotos: Street Society

Street Society er en frivillig forening, der modtager støtte fra bl.a. lokaludvalg, kommunale puljer og private fonde. Den økonomiske støtte bliver primært brugt til at uddanne lokale "rollemodeller", som de unge kan spejle sig i, og til udgifter i forbindelse med de arrangementer, som rollemodellerne afholder for de unge.

Fra gade til forening

Enver Uzeiri er i dag pædagog og ansat på den samme bemandede legeplads i Københavns Nordvestkvarter, som i mange år var hans andet – men dannelsesmæssigt primære – hjem. På denne legeplads mødte han nemlig sit pædagogiske forbillede Niels Bay, der har inspireret til de pædagogiske principper, som Enver Uzeiri og hans to kompagnoner i Street Society i dag praktiserer.

Street Society er en nonprofitorganisation, der arbejder med gadesport i udsatte boligområder og har som mission at hjælpe klubløse børn og unge ind i foreningslivet. Street Society modtog i 2016 Finn Nørgaard-prisen for "at bygge bro mellem forskellige etniciteter". Foruden Enver Uzeiri består Street Society af Réda M'Barek og Kareem Ahmed. Gennem Street Society kan unge under 18 år fra udsatte boligområder

i København gratis gå til forskellige former for gadesport. Ud over almindelig fodbold tilbyder Street Society aktiviteter inden for Street Soccer, Futsal, Panna, Basket, Parkour, Skate og Street Fitness.

Det, Street Society i praksis gør, er at uddanne lokale rollemodeller over 18 år til at arrangere og facilitere sportsaktiviteterne, fx træning og turneringer, for unge i alderen 10-18 år.

Arven fra Niels Bay

Niels Bay var pædagogen på den bemandede legeplads Degnestavnens Legeplads, hvor drenge som Enver Uzeiri, der var blevet smidt ud af andre daginstitutioner, hver dag kom og spillede fodbold. Men ikke kun for sjov. Og det var Niels Bay opmærksom på. Han fokuserede derfor på, at drengene skulle lære at styre deres nerver og deres aggressioner. Dertil havde han et pointsystem, hvor kammeratlig adfærd gav lige så mange eller flere point som lækre bolddetaljer.

Enver Uzeiri var én af de drenge, der kom på Niels Bays legeplads. Og var, med egne ord, en rod, der nemt kunne være havnet i kriminalitet. Hans egen far sad i fængsel, og han var mere eller mindre overladt til sig selv og til gaden. ”Niels var jo den første voksne, vi mødte, som tog os seriøst og stillede krav”, fortæller han.

I dag har Enver Uzeiri overtaget Niels Bays job på Degnestavnens Legeplads, og det er ham, som viderefører pædagogikken, også i Street Society's regi. Pointsystemet, som Niels Bay anvendte, er et af grundprincipperne i Street Society's arbejde, hvor de unge vurderes til hver eneste kamp og træning på baggrund af både kammeratskab og sportslige evner.

”Det handler om at udvikle de unge, så de kan se resultater og udvikling lige foran sig”, fortæller Réda M'Barek og fortsætter: ”Det sætter noget i gang i underbevidstheden. Man tænker: Hvorfor får jeg kun 4? Man kan se sig selv lige dér på tavlen, og dét betyder noget”.

Læs mere om Niels Bay og legepladsen på kennethbalfelt.org/indfrakanten/

Se filmen Pas på nerverne på filmcentralen.dk/alle/film/pas-pa-nerverne

Mellemgruppen

Street Society fokuserer på mellemgruppen – altså hverken de mest velfungerende eller de kriminelle. De velfungerende klarer sig selv og benytter ”normalsystemet” i klubberne, og dem, der laver ballade, får i forvejen alt for meget opmærksomhed, mener Réda M'Barek. Derfor fokuserer Street Society på de drenge, der hænger på gaden og keder sig, og som ofte kommer fra familier med knappe ressourcer. For fleres vedkommende har deres forældre ikke råd til at betale for klubtilbud eller andre fritidstilbud. Mange af dem er altså inaktive i hverdagen uden for skolen, de spiser ikke ordentlig mad og er typisk svage i skolen.

Bedre fritid, bedre ungdom

En rapport fra CFBU (Center for Boligsocial Udvikling) fra 2013 slår fast, at unge med et aktivt medlemskab i en sportsklub har mindre risiko for at påbegynde en kriminel løbebane.

I undersøgelsen fremhæves det, at sportsklubber udgør et meningsfuldt alternativ til en gadeorienteret og utryghedsskabende livsstil for børn og unge i den kriminelle risikozone. Dermed er det særligt relevant med tilbud til børn og unge i udsatte boligområder.

Kilde: Unge, sport og kriminalitet. Undersøgelse af sportsklubbers kriminalitetsforebyggende potentiale i udsatte boligområder. CFBU 2012

Små lejligheder og børnerige familier betyder, at de unge drenge ofte er overladt til gadelivet og gadelivets hårde værdier – uden nævneværdig voksenkontakt. Og lige præcis derfor eksisterer Street Society. De unge skal ikke overlades til gadens anarki, men hjælpes over i fritids- og foreningslivet, fortæller Kareem Ahmed: ”Gaden kan være det farligste sted at hænge ud, hvis man ikke rigtig laver noget. På gaden keder man sig, og kedsomhed fører til ballade og kriminalitet”.

Street Society vil dog ikke fjerne de unge fra gaden, de vil bare lære dem at bruge gaden ordentligt og udnytte det potentiale, som gaden trods alt rummer. Og så vil de gøre det anseelsesværdigt at bruge gaden til at dyrke seje sportsgrene, som parkour, basket og panna og gør det tilsvarende ”svagt” bare at hænge ud, fortæller Kareem Ahmed: ”Når vi spiller fodbold udenfor, og de er sammen, så er det dem, der bare hænger på gaden, der ser svage ud. Ikke dem, der spiller fodbold”.

Rollemodellerne

Vejen til at skabe god gadekultur for unge under 18 år går gennem de såkaldte rollemodeller, som Street Society uddanner. Unge drenge, der skal være med til at præge de yngre generationer i en positiv retning. "Vi bruger ikke kriminelle rollemodeller. Vi vil have fat i de dejlige drenge, der ikke er med i en bande, men som gerne vil i uddannelse og job. Mange af dem, vi arbejder med, har det svært, men de laver ikke kriminalitet", fortæller Réda M'Barek.

Rollemodellerne kvalificeres til opgaven gennem en række kurser, så de kan varetage træningen og være dommere, når der er kampe. Rollemodellerne får løn, bliver tilbudt dommerkursus og andre kompetencer, som de kan tage med sig som redskaber til uddannelsesinstitutioner og arbejdsmarkedet.

"Der skal være et slutprodukt", siger Réda M'Barek og fortæller, at der igennem hele systemet skal være mulighed for at avancere. Dem, der i dag er under 18 år, skal på sigt have mulighed for selv at blive rollemodeller.

mødes de forskellige københavnnerklubber løbende i en fælles turnering. De skiftes altså til at besøge hinandens hjemmebane. Det har været afgørende i forhold til at nedbryde de værste fordomme om hinanden, forklarer Réda M'Barek: "Vi transporterer dem i bus fra bydel til bydel. De bliver alle samlet op, og efterhånden hilser dem fra Amager på dem fra Sjælland. Der kommer venskaber på kryds og tværs. Sådan var det ikke i gamle dage, da jeg spillede fodbold. Der kom vi op at slås med dem fra de andre bydele".

Og fremtiden for Street Society? Der arbejdes fra Réda M'Bareks, Enver Uzeiris og Kareems Ahmeds side på, at organisationen kan blive til en socialøkonomisk virksomhed, som over tid kan vokse sig endnu større og meget gerne sprede sig til nye bydele og landsdele. Men hvis det skal ske, skal de unge rollemodeller have en mere aktiv rolle i foreningen: "På den lange bane er målet, at rollemodellerne skal overtage projektlederrollen fra os", fortæller Kareem Ahmed.

Efter at have eksisteret i blot to år er Street Society i kontakt med over 200 børn og unge hver uge, spredt ud over seks bydele i og omkring København. Indtil nu er 14 unge blevet uddannet som Futsal-instruktører, og flere er på vej.

"Vi nedbryder geografiske grænser frem for at forstærke dem"

Street Society består i dag af seks afdelinger fordelt i og omkring seks udsatte boligområder i København. Én af Street Society's største visioner og sejre er at nedbryde grænserne imellem bydelene. Ofte vokser de unge op med et unødvendigt had til unge i andre bydele, og en stor del af deres identitet ligger i eksempelvis at være nørrebroer. Réda M'Barek forklarer: "Vi vil skabe mobilitet blandt de unge, så de flytter sig mellem bydelene. De skal være venner på tværs af områderne".

Midlet hertil er et nyt tiltag, de kalder Liga. Med inspiration fra den internationale fodboldturnering Champions League

Stolthed og fællesskab. Foto: Street Society

Kvistens gadeværksted

50

I en baggård på Kapelvej på Nørrebro i København giver mekanikerne Tom Sindberg og Henrik Myrdal Madsen hver tirsdag eftermiddag og aften unge drenge en hjælpende hånd med at reparere biler. De unge drenge skal selv stå for arbejdet, men der er masser af hjælp og gode råd at hente hos de voksne mekanikere. Og ikke bare når det kommer til motorproblemer. Der bliver også snakket om alt muligt andet end biler – om at være ung nørrebroer, om familieproblemer, bander, kvinder og giftemål.

Sted: København

Indsats: Udendørs motorværksted

Mekanikerne Tom Sindberg og Henrik Myrdal Madsen, som arbejder med unge i Kvistens værksted.

Gadedrenge til gadedrenge

“Vi taler gadens sprog”, fortæller Henrik Myrdal Madsen, der har været ansat i voksenklubben Kvisten i syv år. Tidligere var han produktionsleder på en fabrik med en 80-timers arbejdsuge, og da der opstod en mulighed for at arbejde med udsatte unge, greb han den. Tom Sindberg, der er tidligere selvstændig mekaniker, har arbejdet i Kvisten i 10 år.

Henrik Myrdal Madsen og Tom Sindberg har begge haft alt andet end en rosenrød barndom, og det betyder noget i forhold til deres relation til de unge og den sociale omgang med dem. Som Henrik Myrdal Madsen forklarer: “Vi forstår dem, vi kommer jo selv fra gaden. Det afgørende i vores succes er den måde, vi snakker med dem på. Vi har et mere direkte sprog, hvor tingene ikke bliver pakket ind. Vi siger sandheden. Vi er dem, der kommer og snakker med dem om det, som de ikke kan snakke med pædagogerne om”.

Det mobile og matrikelløse værksted startede i sommeren 2014 og er sidenhen blevet et fast, ugentligt tilbud forskellige steder på Indre Nørrebro.

Det mobile værksted i en gård på Kapelvej. Det er ikke meget, der kræves: et par villige mekanikere, et skur med værktøj og en tilnærmelig baggård eller lignende.

Det fælles tredje

Det er ikke tilfældigt, at det lige er beskidte motorer og hurtige biler, som de unge på den ene side og Henrik Myrdal Madsen og Tom Sindberg på den anden side samles om, fortæller Henrik Myrdal Madsen: “Det er jo den her værkstedshumor og stemning, som jeg tror appellerer til de her drenge. Mandehørmene, motorerne”.

Værkstedet og bilerne er det fælles tredje og handler om at have noget fælles at være sammen om, hvor forskellige man end er. Når man fx står omkring en bil og arbejder med motoren, er det naturligt at drøfte store og små ting i livet, fortæller Tom Sindberg.

Én af de unge mænd, som nyder godt af Henrik Myrdal Madsens og Tom Sindbergs mobile værksted på Kapelvej, er Jamal. For ham er det lige så meget den sociale omgang med Henrik Myrdal Madsen og Tom Sindberg som bilerne, der får ham til at møde op: “Man kan snakke om alt med Tom og Henrik. De fortæller en, hvad man skal gøre, og hvad man ikke skal gøre. De er nede på jorden og kender området rigtig godt. De ved, hvordan man skal snakke til de unge, og hvordan man ikke skal snakke. De ved, hvordan man leder unge hen imod en konstruktiv vej”.

Klubleder Christian Roikjer fortæller, at Tom Sindberg og Henrik Myrdal Madsen i kraft af deres mekanikerbaggrund opnår noget særligt med de unge. Det handler om at kunne identificere sig og om små, subtile ting, som sprog og sociale koder. Og så nyder de begge en enorm respekt, simpelthen fordi de er gode til deres håndværk, og fordi de har formået at omsætte en hobby (at rode med biler) til en levevej, fortæller Christian Roikjer: “Henrik har noget, han gerne vil lære de unge omkring et håndværksmæssigt fag. Et håndværk og et fag, som faktisk kan give de unge andre muligheder fremadrettet i livet. Når man arbejder og bygger noget op sammen, skabes der relationer, og det er vigtigt”.

Ud over at være på Kvisten og i gadeværkstedet bruger Tom Sindberg og Henrik Myrdal Madsen en del af deres tid på gaden. Her går de rundt og snakker med de unge og tager ofte et stop hos den lokale frisør, der tidligere har været ung dreng i Kvisten. Det opsøgende gadearbejde betyder meget. Eksempelvis når en gruppe unge drenge er på vej ud i noget rod, så ved Henrik Myrdal Madsen og Tom Sindberg det ofte før mange andre.

For Tom Sindberg og Henrik Myrdal Madsen er arbejdet blevet personligt, drengenes ve og vel er krøbet ind under huden på dem: "Vi tuder jo næsten, når de ryger på hospitalet", siger Henrik Myrdal Madsen, som også er til rådighed for de unge uden for arbejdstid – og ofte på skæve tidspunkter af døgnet. Tom Sindberg har flere gange haft drenge med på fisketur og har sågar haft en gruppe med hjemme og sove i et tolvmandstelt. En tur, der stadigvæk bliver snakket meget om. Jamal var med på turen og fremhæver desuden det vigtige i, at både Tom Sindberg og Henrik Myrdal Madsen har vist tillid og givet så meget af sig selv: "De lægger ild og sjæl i deres arbejde. De arbejder med hjertet. Der er ikke nogen i kvarteret, som ikke kender til Henrik og Tom, fordi de har været her i så mange år".

Brobygning til voksenlivet

Lederen af Kvisten, Christian Roikjer, observerer desuden, at arbejdet med bilerne og samtalerne omkring dem hurtigt fører til konkrete drøftelser om uddannelses- og jobmuligheder. Et tema, der blandt mange familier i udsatte boligområder desværre er urealistiske forventninger til, fortæller Christian Roikjer: "Jeg har tit oplevet, at de yngres forventning er at være advokater og læger, 'men det er sjældent realistisk. Håndværksfagene bliver overset. Men her har de et tydeligt spejl og fagpersoner, som selv er praktisk uddannet".

Kvistens gadeværksted er en succeshistorie fra Nørrebro: Ud af en gruppe på ca. 25 drenge er 23 kommet i gang med en uddannelse. De bliver først og fremmest udlært som mekanikere, elektrikere, håndværkere og sosu-hjælpere, mens enkelte også er i gang med uddannelser som jurist, tandlæge og læge. Henrik Myrdal Madsen og Tom Sindberg har været i tæt dialog med drengene omkring netop disse uddannelsesvalg.

Comeback Industries

Den tidligere elitebokser Poul Kellberg tager imod hardcore bandemedlemmer og kriminelle hashmisbrugere, når kommuner og jobcentre sender dem ud til hans lokaler i Greve. Og ved hjælp af et program, der består af intensiv boksetræning, personlige udviklingssamtaler, undervisning og introduktion til iværksætterlivet hjælper han dem til gradvist at vende ryggen til bandelivet og springe ud som lønmodtagere eller selvstændige iværksættere.

Sted: Greve

Indsats: Boksning, resocialisering og arbejdsmarkedstræning

53

Fra bande via boksning til business

Comeback Industries er en resocialiseringsorganisation og officielt en registreret socialøkonomisk fond – eller som det hedder i jobcenterlingo: anden aktør. Comeback Industries tilbyder kommuner og jobcentre at tage imod unge kriminelle og ofte misbrugende mænd i alderen 16-35 år ”med omfattende og komplekse psykosociale problemer”. Comeback Industries program udreder den enkelte person igennem en række faser, hvor den enkeltes uddannelses- og jobmæssige drømme kortlægges, der indlægges besøg på mulige skoler; vedkommende lærer at skrive ansøgninger til uddannelsesinstitutioner og eventuelle arbejdspladser etc.

Alt det, man nu gør hos en anden aktør. Men her stopper lighederne med normalsystemet også.

Comeback Industries program aktiverer 12-30 unge ad gangen fra 8-10 kommuner i forløb, der varer mellem 20 uger og to år, fortæller leder Poul Kellberg. De unge kommer hver dag i tidsrummet klokken 9-15, hvor de spiser, boksetræner og deltager i undervisningsforløb sammen og har personlige udviklingssamtaler.

For Comeback Industries arbejder med den hårde kerne, de mænd, der figurerer på politiets bandelister. De mænd, der organiserer kriminaliteten og volden, dem, der virkelig skaber ballade, utryghed og uro i udsatte boligområder. Og Comeback Industries arbejder ikke forebyggende, som langt de fleste øvrige professionelle aktører inden for ungeområdet gør. Når de unge sendes fra kommunale jobcentre og ud til Comeback Industries i Greve, er det i realiteten for sent på alt for mange parametre. Målet er, at de unge mænd én gang for alle skal droppe kriminaliteten og lære at tjene deres egne, ærlige penge, typisk som iværksætter.

Bandelivet vendes på vrangen

Boksning har en tiltrækningskraft på de unge mænd og muliggør en helt anden interaktion og omgang med dem, end de er vant til fra ”normalsystemet” i jobcentret eller hos kommunen. Bokseringen er et mellemtrin mellem gade og arbejdsmarked og er i både konkret og symbolsk forstand en træningsarena.

Kroppen er det første sted at starte, hvis man vil forandre de unge mænds tilværelse: ”Vi bruger boksning til at bygge de her gutter op indefra”, fortæller Poul Kellberg, som er direktøren for det hele, pædagog, tidligere mesterbokser og diplomuddannet i kriminologi: ”Boksetræning handler om at lære at tage personligt ansvar. Og er der noget, de her gutter IKKE kan, så er det at tage personligt ansvar: De kan ikke møde til tiden, de kan ikke passe et arbejde, de kan ikke skrive en ansøgning, afvikle en gæld, åbne post eller dukke op til møder”.

Boksning gennemsyrrer alt hos Comeback Industries, inklusive pædagogikken og sproget i undervisningen eller udviklingssamtalerne, som de unge mænd deltager i, når dagens bokse- og træningssession er overstået. ”Boksning er en metafor for livet, og vi bruger et boksesprog om deres tilværelse, som de kan relatere til”, siger Poul Kellberg: Det er helt normalt at ”få nogen på hatten”, når man træder ind i ringen, og til tider kommer man ”helt ud i tovene”, man skal kunne klare modstand og ”have paraderne oppe”, men de unge kan altid få ”sparring i ringhjørnet” med Poul Kellberg og de andre ansatte, som tæller iværksættere, socialrådgivere, kaospiloter, socialpædagoger og rollemodeller fra miljøet.

Træningsfaciliteterne

Fra bande til business

Poul Kellberg er stolt over det udviklingsforløb, han ser, at de unge gennemgår: "Efter nogen tid hos os lærer de at administrere deres tid og energi og bruge den læring til noget konstruktivt". Mændene ændrer identitet og sprog, de smider gradvist gangsterattituden og udklækkes som forretningsmænd in spe. De vender vrangen ud på bandefællesskabet og bruger deres organiseringssevner til noget konstruktivt – for dem selv og for samfundet.

Af 12 mænd var ni af dem på kontanthjælp, inden de startede i forløbet i Comeback Industries. Efter forløbet i 2011 var fire i uddannelse, to i arbejde, mens fem stadig var på kontanthjælp. I 2016 var otte ud af 12 i arbejde, enten som selvstændig eller i lønarbejde. Kun tre er stadigvæk på kontanthjælp. Desuden oplever deltagerne markant mere ro og tryghed i deres hverdag samt mindre stress efter at have været med i programmet – samtidig er deres selvtillid og selvværd styrket. Til gengæld er de markant sjældnere til afhøring hos politiet, og de misbruger hash og alkohol i mindre grad.

Nonprofitorganisationen Økonomer uden grænser og iværksætterselskabet Better Editions har regnet på, hvor meget kommune og stat sparer på borgere, der går fra at være dømt for kriminalitet, har et misbrug og er på overførselsindkomster til et liv uden misbrug og med fast arbejde: På fem år har Greve Kommune sparet knap tre millioner kroner per ung, mens staten har sparet knap 12 millioner kroner med en investering i indsatsen på omkring 2,7 millioner kroner.

Kokkedal Ungdomsklub

Ungdomsklubben i Kokkedal har fundet deres egen opskrift på en velfungerende klub for kriminalitetstruede unge: en kombination af nye partnerskaber, konflikthåndtering og udadsøgende relationsarbejde med de unges reserveonkler og fædre. Efter to år er kriminaliteten i boligområdet Egedalsvænge faldet drastisk, og flere af de unge, som var kendt som uromagere i området, er rykket videre i uddannelse eller job.

Sted: Kokkedal

Indsats: Ungdomsklub

56

Eftermiddagshygge

Fra kaos til fred

Hvis du i dag kommer på besøg i Egedalsvænge i Kokkedal, har du ikke længere grund til at føle dig mere utryg end andre steder i Nordsjælland. Spørger man Khaled Mustapha, leder af Ungdomsklubben i Kokkedal, har klubben haft en afgørende indflydelse på områdets positive udvikling. Klubben har med stor succes fået mange af de unge væk fra gaden og ind i nogle konstruktive rammer, der består af et tæt samarbejde med politiet, lokalmiljøet, familierne og lokale, der er ansat som reserveonkler.

I 2011 var historien en helt anden. Kriminaliteten i boligområdet Egedalsvænge i Kokkedal var på sit højeste. Grupper af unge mænd hang ud på gaden og i centeret, og beboerne var utrygge og bange for de unge og deres chikane, stenkast og hærværk. Der var pres på fra mange sider for at give de unge en klub, der kunne fungere som et alternativ til gadelivet.

Klubben Kokpit åbnede i januar 2012. Den startede med at være et tilbud til både de ressourcestærke og de kriminalitets-truede unge, men inden for de første par måneder blev de ressourcestærke gradvist presset ud. Til sidst var klubben reelt set kun for de hårde drenge, og det gik galt. ”Man troede, man kunne ændre deres adfærd ved at tage deres Playstation fra dem. Det gik altid op i en spids”, fortæller Khaled Mustapha.

Et politisk ønske om handlekraft og konsekvens betød, at kommunen til sidst tog konsekvensen af balladen, og i foråret 2013 lukkede klubben igen – bare halvandet år efter at den første gang slog dørene op. Herefter var de unge igen overladt til livet på gaden og i centeret.

En ny klub og et nyt partnerskab

Principielt er det en falliterklæring for både kommune og politi, hvis et boligområde ikke kan drive en klub på grund af uroligheder og problemer. Kommunen og politiet besluttede således at forsøge med et nyt klubtilbud i Kokkedal, hvilket de unge var glade for.

Den nye ungdomsklub i Kokkedal ligner på mange måder en helt almindelig klub: Der er computerrum, et ny-restaureret køkken og et Playstationrum. Udenfor bliver der bygget – eksempelvis udendørsbænke og cykelværksted, og der er masser af plads til at boltre sig på. Og så er det ikke kun drenge, der kommer i klubben. Pigerne har deres eget lokale med adgang forbudt for drenge, lokale reserveonkler arbejder i klubben, og fædrene har fået deres eget lokale. Det er nyt.

Belært af bitter erfaring var der brug for nytænkning, som i dag skinner igennem på tre områder:

Det tværsektorielle partnerskab mellem kommunen og politiet er den første vigtige ingrediens i opskriften på succes. Selve klubben blev organiseret omkring en styregruppe, hvor bl.a. kommunaldirektøren og politidirektøren fra Nordsjælland deltog. Denne konstruktion har især vist sig at styrke klubbens resiliens over for myter, sladder og politiske hovsaløsninger, fortæller Khaled Mustapha: ”Styregruppen kunne bære presset, når politikerne løb efter en særlig dagsorden, fx på baggrund af en naboklage eller kritiske læserbreve. Styregruppen var allierede og fortalte politikerne og pressen, hvordan tingene faktisk hang sammen. Eksempelvis kunne de afkræfte florerende myter om hashsalg i klubben”.

Konfliktmægling frem for konfrontation

Den næste vigtige ingrediens var en interessant personale-sammensætning, hvor politikvinden og konfliktmægleren Charlotte Skou-Nielsen og pædagogen Khaled Mustapha tilsammen varslede en helt ny klubpædagogik med relationsarbejde udadtil og nye metoder til at håndtere konflikter på. Charlotte Skou-Nielsen var med til at normalisere ikke bare de unges, men også deres familiers forhold til politiet, der ellers havde været betændt. Hun nedbrød og afværgede tilfældige og unødvendige kultursammenstød, fx ved at få politiet til at tage blå plastikfutter på, når de kom på hjemmebesøg. En simpel handling med afgørende brobyggende betydning. Charlotte Skou-Nielsen fik også en politimand til at give en ung mand, som var blevet behandlet for hårdhændet, en undskyldning. Sådan en havde de unge aldrig fået før. Og betjenten takkede efterfølgende Charlotte Skou-Nielsen for forløbet, som havde udviklet ham som menneske og som betjent.

Lina, en af pigerne fra klubben, beskriver Charlotte Skou-Nielsens rolle i klubben sådan her: "Vi er mange, der har et dårligt forhold til politiet her i området, men det har ændret sig. Charlotte har gjort meget for min familie, og hun blev også inviteret hjem til os".

I den toårige periode Charlotte Skou-Nielsen var tilknyttet klubben, blev politiet ikke tilkaldt én eneste gang.

Reserveonkler og fædre

Den tredje og måske vigtigste ingrediens i succesopskriften på, hvorfor den nye ungdomsklub er så velfungerende, er relationsarbejdet udadtil. Især ansættelsen af de lokale reserveonkler (amo på arabisk). Khaled Mustapha, der er daglig leder af klubben, udførte fra starten et grundigt forarbejde og fandt tre lokale beboere, der på forhånd nød stor respekt blandt de unge i området; tre helt almindelige, ældre mænd, som de unge kendte i forvejen.

Én af de tre reserveonkler, der blev ansat, er Kamal El-Ali. Kamal El-Ali er hverken pædagog eller politibetjent, men en lokal grønthandler fra området. Kamal El-Ali kender de unge drenge og deres familier og er ikke bange for at blande sig, når der er konflikter. Familierne har tillid til ham, og det betyder, at de også er trygge ved at sende deres børn ned i klubben.

Spørger man de unge i klubben, er Kamal El-Ali altafgørende for stedet: "Hvis Kamal ikke havde været her, så ville klubben ikke være her. Han er meget respekteret, og han ved, hvad han skal sige. Han kommer altid med de gode råd, han er en rollemodel gennem sine handlinger", siger en af de unge, og en anden fortsætter: "Når Kamal kommer ind i lokalet, træder respekten mærkbart ind. Så opfører vi os godt".

Charlotte Skou-Nielsen og Khaled Mustapha fra Kokkedal Ungdomsklub

Ud over at være med til at skabe dialog mellem klubben og forældrene i området, er Kamal El-Ali med til at skabe refleksion indadtil i miljøet. Noemi, der også arbejder i klubben, fortæller, hvordan Kamal El-Ali er blevet bevidst om, at fraværet af forældre i mange af de unges liv udgør et stort problem. Som ansat reserveonkel kompenserer Kamal El-Ali til dels for dette fravær og spiller samtidig en afgørende rolle i forhold til at få forældrene på banen.

”Jeg snakker meget med forældrene i området om, hvordan vi skal beskytte vores børn. Hvis der er en af de unge, som ikke er inde på en god løbebane, så starter jeg med at snakke med den unge og derefter med forældrene. Hvis den unge føler, at jeg sladrer til forældrene, så mister jeg hans tillid”, fortæller Kamal El-Ali.

Modsat pigerne har de unge drenge fået lov til for meget, og de er derfor blevet svære at styre. De har fået lov til at hænge ud på gaden indtil sent om aftenen og ud på natten, og de har fået lov til at passe sig selv. Men sådan er det ikke i klubben, hvor reglerne skal overholdes. For enkelte unge har tilstedeværelsen af reserveonklerne og fædre givet dem en fornemmelse af overvågning, og de har derfor fravalgt klubben. Men for de fleste har det bidraget til at gøre klubben til et frirum, fortæller Kamal El-Ali.

Det tætte samarbejde med forældrene og de lokale reserveonkler i den nye klub betyder, at de konflikter, der måtte opstå, ofte bliver håndteret, uden at politiet bliver tilkaldt. De unge har fået et værested væk fra gaden med gode rammer, hvor der også er en tæt voksenkontakt og en tæt dialog med familierne.

Fædrene

De unges fædre er også inviteret ind i klubben og har deres eget rum, men modsat de ansatte reserveonkler færdes de i klubben frivilligt, uden løn. Fædrenes tilstedeværelse er især med til at stoppe konflikter, inden de blusser op. Og skulle det blive nødvendigt, kan fædrene følge deres børn hjem, frem for at politiet skal gøre det.

Der er ikke på samme måde konflikter med politiet, de unge uromagere er blevet splittet op i mindre grupper, og de fleste unge er kommet i gang med job eller uddannelser. Klubben har i dag næsten 60 medlemmer, langt flere end kommunens forventede medlemstal, der var 30.

Kamal El-Ali arbejder i klubben som reserveonkel.

Askerød

I boligområdet Askerød har man på få år vendt en situation med omfattende kriminalitet, hærværk og brandstiftelse til et tryggere og næsten normalt boligliv.

Sted: Greve

Indsats: Tværsektorielt samarbejde

60

Askerød i Greve

Forældreløs succes

I det almennyttige boligområde Askerød i Greve Nord kom bandeuligheder og rockerkrig meget tæt på i 2008. Store grupper af unge mænd hang ud på gaderne og chikanerede områdets beboere. Næsten dagligt kæmpede man med påsatte brande¹⁷, og i 2008 rundede hærværksudgifterne en million kroner.

I 2014 var bandekrigen endelig slut, og antallet af unge mænd, der hang ud på gaden, var mærkbart reduceret. Udgifterne til hærværk faldt med 90 % til cirka kr. 100.000, og i 2014 og 2015 var brande efterhånden et ikke-eksisterende fænomen.

”Forandringerne skyldes bl.a. et stærkere og formaliseret, tværsektorielt samarbejde mellem kommune, helhedsplan, klubber, politi og eksterne aktører. Og så gik vi fra at arbejde med de unge mænd i grupper til at arbejde med de unge mænd enkeltvis i forhold til uddannelse, arbejde og bolig”. Sådan opsummerer Adam Petersen, konstitueret souschef i helhedsplanen Greve Nord, de positive forandringer, der fandt sted i området i perioden 2008-2016.

Askerød-casen er historien om, hvordan et boligområde kan forandre sig dramatisk til det bedre. Hos helhedsplanen, kommunen, gadeplansmedarbejderne, Comeback Industries¹⁸, politiet og brandvæsenet får man dog nærmest det indtryk, at succesen i Askerød er forældreløs. Få af de implicerede drister sig i hvert fald til at udpege specifikke initiativer eller indsatser som særligt afgørende for de positive forandringer. I stedet fremhæver flere, ligesom Adam Petersen, ”forbedret samarbejde” og ”stærkere relationer” imellem aktørerne på tværs af sektorerne.

Aktivitetshuset

En klub lukker

Skal vi alligevel starte et specifikt sted, er klubben i Stamhuset¹⁹ oplagt. Eller rettere lukningen af selvsamme klub. Netcafeen, som den hed, blev startet og drevet af en enkelt medarbejder og to frivillige i regi af den første helhedsplan (2008-2012) i Askerød. Den udfyldte et klubmæssigt tomrum, efter at kommunen havde nægtet, hvilket den fortsat gør, at opstarte en klub, i kølvandet på nedbrændingen af den eksisterende i 2008.

Intentionerne for Netcaféen i Stamhuset var ellers gode. Den kvindelige medarbejder, der var ankerkvinde på projektet, bagte boller, afviklede grillfester, sludrede og skabte i det hele taget en rar atmosfære for de drenge, der brugte klubben. Drenge, som for de flestes vedkommende var børn af post-traumatisk stress-ramte forældre, der selv havde store sociale problemer. Hun tog dem med på udflugter, fx til Bonbonland, og hun hjalp dem med at få styr på økonomien m.m.

Desværre var det ikke et holdbart arrangement, idet medarbejderen mere eller mindre var den eneste ”voksne” til at tage vare på de op imod 60 unge. Til tider var der langt flere, da parkeringspladsen foran klubben fungerede som hængeudsted for unge helt ned til otteårsalderen samt unge fra Køge, Ishøj og andre nabobyer, i den periode hvor bandekrigen var på sit højeste. Gadeplansmedarbejdere observerede et ekstremt hierarki i klubben og på parkeringspladsen, hvor de små drenge hoppede og dansede for de store, og klubben ”var blevet en rugekasse for noget, der ikke var sundt”, fortæller Tom Hjort fra Gadeteamet.

”Vi havde jo ikke fat på dem”, fortæller Bo Mouritzen, som i 2012 overtog sekretariatslederposten i helhedsplanen: ”Nu har jeg set væresteder rundt omkring i hele landet, og det er ikke steder, der flytter de unge. Hierarkierne og dynamikkerne i deres grupper flytter med ind, når vi inviterer dem fra gaden og ind i klubben”.

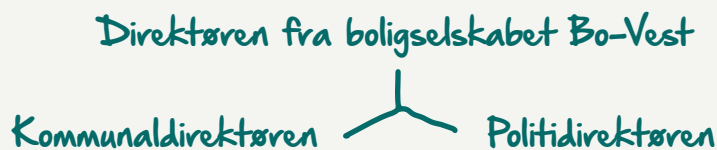
I 2012 tog Bo-Vest og afdelingsbestyrelsen konsekvensen og lukkede klubben.

¹⁷Kilde: Langt mindre hærværk i Askerød. sn.dk/Vestegnen/Langt-mindre-haervaerk-i-Askerod/artikel/468282

¹⁸Læs mere om Comeback Industries arbejde i selvstændig casebeskrivelse på side 54.

¹⁹Stedet hed Stamhuset indtil klubben lukkede i 2012, hvorefter Aktivitetshuset, som det hedder i dag, åbnede. Aktivitetshuset tilbyder i dag rådgivning, vejledning, undervisning og frivillige aktiviteter.

Tæt samarbejde = handlekraft og resiliens:

62

Klubber i Askerød

2008: Den kommunale klub Værestedet brændes ned. Greve Kommune nægter at genetablere en ny kommunalt drevet klub.

2009: Netcaféen åbner i regi af helhedsplanen. Natcaféen og den tilstødende parkeringsplads bliver samlingssted for op i mod 60-150 unge pr. dag fra Askerød og opland. Klubben lukkes i 2012.

2012: De unge i Askerød har fortsat ikke egen klub i området. Fokus er at integrere dem i eksisterende klubtilbud.

2014: Foreningen og mødestedet Trappen åbner. Drevet af unge selv.

Ikke mere Lalandia-pædagogik

Lukningen af Netcaféen var i sin rene form brandslukning, fordi projektet var løbet løbsk. Samtidig var lukningen en symbolsk varslings om en ny pædagogisk epoke. "Alt handlede om de unge mænd", fortæller Bo Mouritzen med henvisning til de mange aktører, der var i spil – helhedsplan, gadeplansmedarbejdere, klubber etc. – hvis eksistens og virke delvist var betinget af de unges mænds gøren og laden. No trouble, no money, kunne man sige. Og det ikke bare forstod de unge mænd, de udnyttede det. De spillede aktørerne ud mod hinanden, og de sejrede. "Hvis vi ikke er her, så er I her heller ikke", sagde én af de toneangivende unge til Bo Mouritzen. Og langt hen ad vejen var det sandt. De unge var udmærket klar over, at hvis de skruede op for balladen, kom der nok et attraktivt tilbud.

"Lige når de får turen eller den gratis mad, er det måske fedt. Men det har også givet dem en følelse af ikke at være ligeværdige. De er blevet klientgjort og institutionaliseret, de har fået i hoved og røv. Men de har jo ikke fået dét, de har brug for", fortæller Bo Mouritzen.

Når det i praksis kunne lade sig gøre for de unge at splitte og regere i området, skyldtes det et ikke-eksisterende eller dårligt samarbejde mellem flere af de aktører, der ellers arbejdede for og med de unge. Hverken klubberne, helhedsplanen, politiet, gadeplansmedarbejderne eller eksterne aktører såsom Comeback Industries talte sammen eller formåede at koordinere deres ungeindsatser.

Reality check

I stedet for institutionalisering og kunstig belønning for unoder skulle de unge og deres tilgang til myndigheder, området og normer normaliseres. De skulle vide, som Bo Mouritzen formulerer det, at alt deres lort havde konsekvenser. For dem selv, deres familier, for områdets øvrige beboere og for samfundet. Bo Mouritzen arrangerede en række møder, som dekonstruerede de unges selvbillende og rolle i lokalområdet. De unge mænd samledes om et PowerPoint-show, hvor Bo Mouritzen gennemgik konsekvenserne af deres hærværk, kriminaliteten og gadeuordenen i området. Og det, de fik øje på, var, at det i sidste ende betyder huslejestigninger for deres egne familier.

Ved et andet møde fik Bo Mouritzen de unge til at skrive alle deres månedlige indtægter op – lovlige som ulovlige. Det viste sig, til de unge mænds forbløffelse og skuffelse, at når de på indtægtssiden sammenlignede sig med jævnaldrende i fast job, så var der ikke meget konger og baroner over deres egen delvise kriminelle livsførelse. Ikke nok med at de tjente mindre end dem med uddannelse og job, de skulle samtidig leve med skæve arbejdstider og et frygt- og stressniveau, som for manges vedkommende blev dulmet af betydelige mængder hash.

På et tredje møde, et borgermøde, der egentlig handlede om noget helt andet, var der flere forældre, der rejste sig og direkte meddelte de unge, at de ikke kunne klare synet af dem. At de og deres familier burde smides ud af området, og at de selv var trætte af blive hængt ud som dårlige forældre eller som ghettoområde i medierne, fordi enkelte familier ikke tog ansvar for opdragelsen af deres egne børn. De unge var chokerede. De troede, at de havde de voksnes opbakning.

Samarbejde

De nye tider viste sig ikke bare på gadeniveau. Bag kulisserne rykkede kommune, boligselskab og politi tættere sammen. Politidirektøren, kommundirektøren og direktøren fra boligselskabet Bo-Vest aftalte at kunne mødes inden for 24 timer, hvis der akut skulle blive brug for det, fx på grund af hærværk og uroligheder. At det netop blev et netværk på chefniveau betød også en større resiliens og dermed bedre mulighed for at stå imod og aflive eventuelle misforståelser og uovervejede politiske hovsaløsninger, fx antændt af negative

Netværksmøder

Et andet konkret resultat af den nye fælles kurs er ressourcegruppemøderne, som er et forum, hvor professionelle mødes, sparrer og koordinerer med hinanden, fx omkring status og lokale tendenser i ungekulturen. Til at starte med var det hovedsageligt gadeteamet, helhedsplanen og politiet, der mødtes. Senere er møderne blevet udvidet, og nu deltager kriminalforsorgen, børnehaverne, sundhedsplejen, skolerne og klubberne også.

Repræsentanter fra skoler, klubber, politi, gadeplansmedarbejdere, familierådgivere, børnehaver og UU (Ungdommens Uddannelsesesvejledning) deltager også i det såkaldte KFI-netværk (Kriminalitetsforebyggende Indsats, svarende til SSP-netværk (samarbejdet mellem Skole, Socialforvaltning og Polit), hvor de tilrettelægger tværfaglige indsatser for såkaldte "bekymringsbørn" og unge.

Helhedsplanen ansatte desuden medarbejdere i samfunds-tjeneste til at hente børn, der ikke dukkede op i skole. Og på gaden begyndte medarbejdere i helhedsplan, gadeplansmedarbejdere og lokalpoliti at holde synlige, uformelle møder for at signalere tættere samarbejde.

historier i pressen.

Gadeplansmedarbejderne

"Vi skabte en kultur i Askerød, hvor det ikke længere kunne betale sig at lave ballade", fortæller Maher Khatib, gadeplansmedarbejder i Askerød.

Frem for altid at fokusere på de unge med de største sociale problemer fokuserede gadeplansteam og helhedsplan kun på "mellemgruppen" – dem, der er i fare for, men endnu ikke er tippet over i en kriminel løbebane. I ungegrupperne ytrer medlemmerne ikke ønske om, at de vil have et job. Og uddannelse er illegitimt, fordi det er dårligt betalt. "Grupperne skal splittes ad, så de finder ud af, at de ikke er afhængige af hinanden, men snarere trækker hinanden ned. De skal ud og opleve at snuse til andre fællesskaber", fortæller Tom Hjort.

Brandslukning og konstant konfliktløsning blev afløst af fremadrettet, pædagogisk arbejde og hjælp til konkrete problemer. De unge blev individuelt udredt, og herfra kunne gadeplansmedarbejderne og andre løbende arbejde med at hjælpe de unge med kærestesorger, boligmangel, job- og uddannelsesvejledning, misbrug m.m.

Maher Khatib arbejdede også med forældregruppen, som blev inviteret ind i de lokaler, der ikke længere fungerede som ungdomsklub. Forældrenes tilstedeværelse i klublokalerne havde en præventiv effekt og gjorde, at de unge ikke udøvede hærværk eller brændte de lokaler ned, som før var deres ungdomsklub. Og i og med at forældrene nu var medansvarlige og aktive i lokalerne, kunne Maher Khatib arbejde på at give magt til forældrene, så de havde handlemuligheder og ansvar, fx hvis der skulle opstå problemer med de unge.

Trappen

Efter nogle tilløb og empowerment i form af "foreningstræning" i Aktivitetshuset – som de gamle klublokaler nu blev kaldt – startede en gruppe af unge mænd selv et nyt værested. Foreningen og mødestedet Trappen åbnede i år 2014 uden for Askerød og er i dag møbleret med sofaer, tv og Playstation. Brugerne er blevet voksne, flere er i arbejde og har familier, andre er folkepensionister eller på kontanthjælp. Adnan Hussein er ankermand og initiativtager og har selv forladt det ikke-konstruktive gadeliv: "Vi er mange, der er blevet ældre og gerne vil noget positivt med vores liv. Jeg er selv begyndt i praktik i en skolefritidsordning. Det er jeg rigtig glad for, for senere vil jeg gerne tage en pædagoguddannelse, så jeg kan arbejde med unge, der har nogle problemer at slås med"²⁰.

"Vi har startet foreningen, fordi vi mente, at der manglede et sted, hvor unge i Greve kan komme og mødes. Så nu står vi selv for alt det praktiske omkring medlemskaber, husleje osv. Det er en rigtig god følelse, at vi står sammen om det her og selv har skabt det på lovlig og demokratisk vis"²¹, fortæller Adnan Hussein.

Medarbejdere på tværs af kommunale, almene og private sektorer har skabt en kultur, hvor man ikke får en klub, fordi man smadrer noget, men fordi man opfører sig ordentligt. Kriminaliteten i Askerød er faldet med cirka 40 % siden 2010, udgifterne til hærværk er faldet med 90 %, og i år 2014 og 2015 var brande efterhånden et ikke-eksisterende fænomen. Samtidig vokser ventelisten til boliger i Askerød kraftigt, mens fraflytningsprocenten tilsvarende daler.

Og Trappen? Den er efter sigende pinligt ren. Og skal man ryge, går man udenfor.

Det skete også i Askerød

Comeback Industries

Med tidligere elitebokser og pædagog Poul Kellberg i spidsen arbejder Comeback Industries som anden aktør med udsatte og kriminelle unge mænd i alderen 16-35 år, der fx er eller har været tilknyttet bandefællesskaber. Via boksning og udviklings- og undervisningsforløb tilbydes de udsatte mænd fællesskaber med konstruktive værdier, lærer at tage personligt ansvar og udvikle deres sociale kompetencer. Læs mere om Comeback Industries på side 54.

Brandkadetter

I årene 2008-2009 var der usædvanligt mange brande i containere, biler og kommunale bygninger i Askerød. Men når brandvæsenet rykkede ud, blev de mødt med chikane og stenkast. Inspireret af et lignende projekt i Manchester i England tog Greve Brandvæsen initiativ til at uddanne børn og unge i området til brandkadetter, hvor de lærer det basale brandslukningsarbejde og kan hjælpe til, når brandfolkene rykker ud. Brandkadetterne i Askerød var direkte årsag til, at antallet af brande faldt kraftigt, og at chikanen af brandvæsenet ophørte. Brandkadetter er sidenhen blevet et landsdækkende program med titlen Brandkadetter i Danmark, finansieret af TrygFonden.

Du kan læse mere om brandkadetterne på <http://kennethbalfelt.org/indfrakanten/> og <http://www.cfbu.dk/loesninger/brandkadetter/>

²⁰Citat er fra artiklen "De unge fravælger bandelivet i Askerød", 18. november 2014, sn.dk

²¹Citat er fra artiklen "De unge fravælger bandelivet i Askerød", 18. november 2014, sn.dk

Litteratur- og takkeliste

Litteraturliste

66

Gilliam, Laura (2009): De umulige børn – Identitet, ballade og muslimske fællesskaber blandt minoritetsbørn, Aarhus Universitetsforlag.

Kalkan, Hakan (2014): Gadeliv blandt unge mænd fra Nørrebro, SBI 2014:13, Statens Byggeforskningsinstitut, Aalborg Universitet.

Rasmussen, Lissi (2010): Livshistorier og kriminalitet – En empirisk undersøgelse af etniske minoritetsunge i Københavns fængsler, deres baggrund, status og fremtid. Hvilke kommunikationsmidler er der?, Center For Europæisk Islamisk Tænkning, Det Teologiske Fakultet, Københavns Universitet.

Sernhede, Ove (2007): Forstadens "truende" unge mænd, Social Kritik, vol. 108.

Soei, Aydin (2007): Vrede unge mænd, Tiderne Skifter.

Sørensen, N. U. (ed), (2008): Unge med minoritetsbaggrund, Center For Ungdomsforskning.

Wellendorf, Rie & Metin Cakmak (2007): Gadedrenge – Yngre etniske drenge i gadebilledet og deres møder med politi og borgere, Center For Ungdomsforskning.

Tak til / Deltagere

67

Følgegruppen

Bo Mouritzen, programleder, Program Ringparken og Motalavej, Slagelse Kommune (tidl. sekretariatsleder, Helhedsplanen Askerød). Helle Jelstrup, leder af social koordinering, Gladsaxe Kommune. Søren Rosenberg, leder af Kokkedal Ungdomsklub, Fredensborg Kommune. Elisabeth Serena, projektleder, Områdefornyelsen Indre Nørrebro.

Løbende sparring og kvalificering

Ena Juhl, leder af værestedet Fisker på Vesterbro i København. Laura Gilliam, Lektor, DPU – Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse – Pædagogisk Antropologi. Sadia Khan, Psykolog, Dignity – Dansk Institut mod Tortur. Lissi Rasmussen, projektleder/fængselspræst, Center Katalysator/Københavns Fængsler. Fatih Alev, imam, Dansk Islamisk Center.

Cases

Ghet2business:

Paulus Ekstrand, projektleder hos Ghet2business. Frederik Gehrke, projektleder hos Ghet2business. Mehmet og Burak, unge i Nivå, Bjarke Gudbjerg (Leder af Nivå Nu)

Ung til Ung:

Jannick, Mark, Suleman, Sevin og Nabaa og alle andre unge i Ung til Ung. Helle Jelstrup, leder af social koordinering, Høje Gladsaxe Kommune. Anna Rytter, Ung til Ung-koordinator, Høje Gladsaxe. Birgül El-Caney og Raed Asad, klubmedarbejder i det kommunale værested Fair Play i Høje Gladsaxe.

Street Society:

Enver Uzeiri, projektleder og initiativtager. Réda M'Barek, projektleder og initiativtager. Kareem Ahmed, projektleder og initiativtager.

Kvistens gadeværksted:

Henrik Myrdal Madsen og Tom Sindberg, medarbejdere i Kvisten. Sarah Falster og Yassine Koulij, gadeplansmedarbejdere i Klubfællesskabet Indre Nørrebro. Christian Roikjær, leder i ungdomsklubben Kvisten. Jamal, én af brugerne af værkstedet.

Comeback Industries:

Poul Kellberg, direktør i Comeback Industries.

Kokkedal Ungdomsklub:

Khaled Mustapha, leder af Ungdomsklubben i Kokkedal. Charlotte Skou-Nielsen, politikvinde og konfliktmægler. Kamal El-Ali, reserve-onkel. Noemi, antropolog.

Askerød:

Adam Petersen, konstitueret souschef i helhedsplanen Greve Nord. Bo Mouritzen, programleder, Program Ringparken og Motalavej, Slagelse Kommune (tidl. sekretariatsleder, Helhedsplanen Askerød). Torben Bang-Christensen, beredskabsinspektør Greve Brandvæsen. Tom Hjort fra Gadeteamet. Maher Khatib, gadeplansmedarbejder, Mette Hvidemose, leder af Greve Gadeteam, Lisbeth Bybeck Nielsen (Greve Kommunes ansvarlige ift. Helhedsplanen), Kurt Worsøe (Lokalpolitiet).

